

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torka in soboto ob 11. uri predpolje za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič.)

Neopravičena jeza.

V italijanski zbornici je vladal te dni strašen hrup; kakor smo svojimi čitateljem na kratko poročali, razpustila je vlada v Zadru društvo „Unione Zaratina“. Uzrok razpustu je bil ta: V tem društvu, nahajalo se je precejšnje število c. kr. avstrijskih uradnikov in sicer največ poštnih in brzovajnih. Dne 8. februarja je društvo hotelo prirediti ples. V ta namen je okinčalo dvorano z italijanskim grbom, okolo katerega so viseli deželni grbi Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice in Tridenta. Poleg tega so postavili na odlični prostor dvorane, sliki italijanskega kralja in kraljice. Politična oblast, doznajući za vse to, poslala je na lice mesta svojega policijskega uradnika, ki je zahteval od društvenega predsedništva, da odstrani zgoraj omenjene dekoracije. Iz začetka se je predsedništvo protivilo ti odredbi, a konečno bi se moralo vendar le udati in ples bi se smel vsiliti le brez teh dekoracij. Da je pa postala ta protiaustrijska demonstracija še večja, opustil se je raje ples, nego da bi se udal društveni odbor zahtevam politične oblasti. Ob enem pa je tudi ves društveni odbor odstopil. Prišlo je do nove odborove volitve, a voljeni so bili, spet stari odborniki s prejšnjim predsednikom dr. Milkovicem, ljudje torej, ki so zdaj vse to seveda odobraval, kar so poprej storili. Takih tako izzivajočih demonstracij pa politična oblast ni mogla in ni smela več trpeti in prisiljena je bila torej društvo razpustiti. Mimogrede bodi še povedano, da toži državno pravdnništvo Milkovića zaradi veleizdaje. Milkovič je namreč hrvatski renegat in jeden najstrastnejših agitatorjev v službi italijanske irredente. Sicer pa bodi še povedano, da je to društvo tudi druga leta prirejalo svoje zabave, pri katerih ni nikdar manjkalo sličnih veleizdajskih pojavov. Ali politična oblast bila je za vse to gluha in slepa, dočim je postala letos drugega mnenja. Vsakako pa je pomenljivo, da je imela vlada letos dovolj poguma stopiti na glavo ti irredentovski kači, dočim je bila poprej kakor smo ravnokar omenili, za vse take in jednake veleizdajske pojave vedno gluha in slepa in je vsled tega tudi največ zakrivila, da je postala irredenta na jugu naše države tako brezobzirna in tako predrzna. Ta odločni vladin korak

pa vzbuja pri nekaterih mnenje, kakor da hoče v Dalmaciji odslej naprej drug veter pihati. In ravno to domnevanje je namreč te dni jako razburilo duhove na Monte Citorio v Rimu. V italijanskem parlamentu so namreč mnenja, da imajo pravico vtikati se tudi v vse one zadeve, ki se tičejo italijanskega prebivalstva naše države. Kdo jim je to pravico dal, tega mi ne vemo in tega bi nam ne vedel povedati niti sam dr. Körber, ako je njegova trditev resnična, da ne obstoji med Avstrijo in Italijo nobena tajna klavzula, po kateri bi se morala naša vlada nasproti avstrijskim Italijanom tako obnašati, kakor bi to zahtevali izvestni parlamentarni krogi na Monte Citorio v Rimu. V ital. zbornici namreč bila je te dni stavljena interpelacija zaradi razpusta omenjenega ital. društva v Zadru. In pri ti priliki, prišlo je v italijanski zbornici do jako burnih prizorov. Tako je n. pr. član centra Monti Guarnieri bruhal strup proti koraku zaderske vlade in priporočal državnemu podtajniku v vnanjem ministerstvu, naj vendar ne dopušča, da bi se v zvezni državi tako postopalo z brati Italijani, ko se hočejo spominjati svoje domovine ter da naj odločno protestuje proti takemu podlemu postopanju od strani avstrijskih policistov in kanalij. Poslanec Monti Guarnieri je po vsi sili hotel dokazati, da je naša vlada z razpustom irredentovskega društva „Unione Zaratina“ razžalila italijanskega kralja in sploh vso savojsko družino. To pa se je zdelo republikancu Gattornu presmešno, in imenoval je Monti Guarnierja kraljevega hlapca, na kar je nastal v zbornici tak hrup, da je moral predsednik zaključiti sejo. Med tem hrupom pa so kričali nekateri poslanci živio kralj, drugi pa živela republika.

Ta tragična komedija v ital. zbornici zaradi razpusta izdajškega ital. društva na avstrijskih tleh, je pač zopet dokaz, da obstoji ganljiva politična vez med irredentovci to in onstran črnožoltilih kolov ter da ti bratci svojih srčnih brig prav nič ne skrivajo pred svetom. To pa je tudi dokaz, da vsem tem ljudem skupaj manjka jedno kolesce, kajti da ital. poslanec na Monte Citoriju zamore imenovati „Italijane ki se spominjajo svoje domovine (kaj pak da Italije) ljudi kakor je predsednik bivšega „Unione Zaratina“ Milkovića in večino članov društva c. kr.

avstr. uradnikov in avstr. podanikov, o takem rožu se že more reči da ga luna trka. Pri ti priliki utegne zanimati, kar je nedavno pisal trezni Italijan in učeni laški senator Ascoli v milanskem listu „La vita internazionale“ o Dalmaciji in njenem prebivalstvu. Mej drugim pravi Ascoli: Hrvatov v Dalmaciji je nad pol milijona in je popolnoma naravno, ako stremé za združenjem z ostalimi milijoni v drugih hrvatskih deželah. Italijanov v Dalmaciji pa je samo 15000 t. j. 3 odstotke. Prebivalstvo Zadra je navidezno po večini italijansko, ali to je tako kakor če bi bilo n. pr. mesto Pariz napolnjeno z Angleži, a Budimpešta z Rumuni, za skupnost prebivalstva dežele to nima nobenega pomena. Italijani so postali preširni vsled pridobitev Garibaldija in Viktorija Emanuela I. Te pridobitve so Italijane tako omamile, da si ne morejo postaviti več mej pri svojih aspiracijah. Ali pri Visu je utonil sv. Marko z vsemi drugimi svetniki italijanske obali. Dalmatinski Hrvatje pa se ne boje več vstajenja teh svetnikov, marveč oni pričakujejo vstajenje drugega Marka in ta je, kakor pravi legenda Kraljevič Marko, katerega je sam Tomaseo imenoval naš Marko.

Dopisi.

Iz Lader. — V noči od pustnega ponedeljka na pustni torek obiskali so nas, neljubi gostje, — cigani. Ta sodrga klati se vedno krog nas in dela škodo kjer le more. Tudi to noč so lepo gospodarili v naši vasi. Pri „Močilarju“ ukradli so 9 lepih kokoši neki ubogi udovi. Imela je samo teh 9, da si je za skupiček, ki ga je dobivala za jajca, kupila kruha, soli itd., — vzeli so ji vse! Pri sosedni hiši pri „Prodarju“ ukradli so pa gospodarju eno sukneno obleko in domačemu sinu dve; zdaj v praznik niti k sv. maši ne moreta; vrhu tega so ukradli še čez 80 / mošta. Ko so se tako nabrali, potegnili so jo baje čez Dreženco na Bovško, kjer so se pustni torek dobro mastili s kurjo pečenko ter jo z moštom zalivali. — Lani ob tem času nekako kradli so pa na lderskem konje, kakor se je poročalo nekaterim listom Celu leto zasledovala je žandermerija tatove in ravno pustne dni dobila jih je v pesti — namreč nekega visokega cigana in njegovega sina. Zanimalo vas bo zvedeti, kako so jih vjeli. Evo kratko poročilo: Zasledila sta dva kobariška orožnika tolpo ciganov, broječo nad 40 glav in opazila med njimi konjska uzmoviča. Šla sta previdno proti njim — toda cigani so jih opazili in

kakor trop tičev — razpršili so se na vse strani. Orožnika sta se naredila, kakor bi se zanje več ne menila, vrnila sta se na Kamno, prepeljala se čez Sočo, najela voz, ukazala naložiti nanj slame — se vlegla v slamo in zapovedala peljali po desnem bregu do Tolmina in iz Tolmina po levem bregu nazaj. Napravila se je noč. Ko se pripeljeta do Gabrij, zagledata na otoku Soče tolpo ciganov okrog ognja. Takoj sta iz voza — pa glej polno zaprek: priti morata čez prod in čez vodo ako hočeta do ciganov. Brez pomisleka šla sta oprezno na delo. Pa glej: pod nogami počí vejica — vsi cigani obmolknejo in gledajo kje je nevarnost; izpodrsne kamen, zašumi grm, zašumi voda — takoj pozor pri ciganih. Tako sta morala pri vsakih 5 ali 10 stopinjah po 10 minut ležati, da sta odvrnila od sebe pozornost ciganov. Slednjič sta pri otoku, tiho premotrivata tolpo krog ognja in glej: tu je veliki cigan uzmovič. Toda tudi on ju je opazil in kakor bi trenil bil je kvišku, zaupil in odskočil kakih 5 m daleč v stran. Pa tudi ciganke in otroci skočili so kvišku — in nesrečni cigan zapletel se je v krila cigank in padel, kakor je dolg in širok. Kot strela iz neba, ležal je žandarm na njem, na žandarmu pa 20 do 30 ciganov in cigank. Tako se je valjala po Sočinem otoku živa kopica med strašnim vikom in krikom. Žandarm bil je boj za življenje in smrt v živi gnječ. Še le ko je prišel drugi torariš na pomoč — posrečilo se je raztrgati živi klopčič, razgnati tolpo in zvezati cigana, ki sedaj sedi v kobariški ječi in premišljuje pretkanost in srčnost naših vrlih orožnikov. Taki možje gotovo zaslužijo, da se jih odlikuje. — Tudi sina omenjenega cigana vjela sta ravno tista dva orožnika na jako zvit način. Šla sta na sprehod — brez pušk. Cigani nič hudega sluteči, niso pred njima bežali. Pa onadva spustila sta se brez orožja med nje, ki so se seveda po svoji navadi hitro razpršili, toda niso s tem zmedli premetenih cesarskih mož. Pustila sta vse druge in sledila uzmoviču, katerega sta slednjič v goščavi prijela, zvezala in odvedla v zapor. Eden držal ga je za vrat, drugi pa z golo sabljo poganjal. — Upamo, da se posreči pogumnim našim orožnikom spraviti pod ključ tudi cigane, ki so se na račun uboge udove na pust mastili s kuretnino ter jo zalivali z moštom. — Cigani so v naših krajih strašna nadloga. Res c. kr. orožništvo vstrajno preganja — toda kaj pomaga to, ker jih višje oblasti takoj izpuste, ko so jih komaj dobili pod ključ. Ni čuda, da se ničesar ne boje ter s hudo zahtevajo od ljudi, kar se jim zljubi. Če jih kdo ustavi, pa je takoj nož ali revolver pri roki. Ko bi jih strožje zapirali, ne bi bili tako predrzni — zapro pa jih navadno ne nekaj ur, toliko, da se na gorkem prespe, potem pa zopet gredo kamor hočejo; — odtod njihova predrznost!

LISTEK.

Sokratov god.

Veseloigra. — Spisal Soški.

Osebe:

Sokrat, filozof in kipar v Atenah; Pindar, pesnik, Sokratove sestre mož; Kleon, strojar, Sokratove žene brat, politik, mestni svetnik; Drakon, čuvaj v Atenah; Terzit, doslužni vojak, spremljevalec Tirtejev; Tirtej, slep harmonikar; Kleobul, Sokratov sin; Ksantipa, Sokratova žena.

Prvo dejanje.

Prizorišče: Kuhinja v Sokratovi hiši. Sredi kuhinje okrogla miza. V ozadju blizu ogrišča je druga manjša miza, na njej razna kuhinjska posoda.

Prvi prizor.

Sokrat, Ksantipa, Kleobul.

Sokrat: (sedi na nizkem stolčku, izdeluje kip; sin sedi s podvitimi nogami po turško na tleh in drži kamen, da se ne ziblje.) Drži bolje, Bulček, in ne zijaj mi okrog!

Bulček: (Malo nevoljno in uporno.) Saj držim! — Vsi prsti me vže bole. —

Sokrat: In pete te tudi srbe; rad bi šel za drugimi paglavci skakat po uli-

cah. (Važno.) Človek mora imeti svojo pozornost pri delu, katero ima v rokah. Kdor ne dela pazno, dela kazno. To pomni in vklesaj si globoko v črepinjo, ti otročaj.

Bulček: (Razmišljen.) Aa? — Kako menite, očka?

Sokrat: (Nevoljen.) Tiii — zgaga zijava! — Vprašam te, kaj imaš od raztresenega dela?

Bulček: Od raztresenega dela? — — Raztreseno pamet.

Sokrat: (Zadovoljno.) No, to si mi pogodil. — Toda veš-li, kaj je raztresena pamet? Kaj razumiš ti z besedo: raztresen?

Bulček: Ničesar.

Sokrat: Tako? — Ničesar ne razumeš? — Ti tepec zabiti! Čim starejši si, tem neumniši. — Pomisli dobro in povej, kaj pomeni sploh beseda (Razločno zlog za zlogom.) raz-tre-sen?

Bulček: Raztresen? — I, kar ni skupaj, je raztreseno.

Sokrat: (Sam pri sebi.) Tepec!

(Sinu.) Sta-li kotel tam v kotu in lonec na polici skupaj?

Bulček: Ne-e!

Sokrat: Torej sta raztresena?

Bulček: (malo pomislja, potem pa odločno odvrne.) Seveda!

Sokrat: (Proti občinstvu.) Na, tu ga imaš zopet! In ta je — moj sin. — S takimi osli ni govoriti. — (Sinu.) Stali sosedov Sultan in naš maček kedaj skupaj?

Bulček: (veselo prikimuje z glavo, oči se mu svetijo.) Da, še oni dan sta se bila hudo spopadla doli pred kletjo.

Sokrat: (Proti občinstvu.) Tu je konec filozofije! — (Sinu.) Veš-li vže za izrek, ki pravi, da pes in mačka ne grsta nikdar skupaj?

Bulček: (Važno in samozavestno.) Seveda ne pes in mačka, a pomisliti morate, očka, da naš je — maček. —

Sokrat: O ti vnebovpijoča prismoda! — Čakaj, te vže pripravim k pameti. Sta bila-li ti in rajni ded naš kedaj skupaj?

Bulček: (Veselo.) Ej vže parkrat! — Saj sem pripovedoval onega dne materi, da se mi je dvakrat sanjalo o njem. Prinesel mi je v sanjah novo piščalko iz Korinta.

Sokrat: Jaz vprašam, ali sta bila kedaj v resnici skupaj, ne le v sanjah?

Bulček: (Kakor užaljen.) Menite-li, da lažem? — O ne, ne laže Bulček, ne! V resnici sem sanjal, da sva bila ...

Sokrat: (mu pade v besedo.) Torej si bil vže kedaj po dnevu z dedom skupaj?

Bulček: Seveda, saj se mi je sanjalo, da je bil dan.

Sokrat: (se vgrizne v spodnjo ustnico in obmolkne za hip.) No, še en poskus! — Če raztrešeš po nesreči vrečo boba, kaj ti ostane v rokah?

Bulček: (Z nekako gotovostjo.) Vreča!

Sokrat: (založi mu eno za ušesa, da se prekučne vznak in obe nogi kvišku pomoli.) Na, tu imaš bob in vrečo! — Shrani oboje. —

je kazal Turčiji vedno jako naklonjen, dočim so drugi avstrijski konzularni uradniki vedno pospeševali odpor balkanskih narodov proti Turčiji. Konečno pravi dopisnik, da so vesti o mobilizaciji ruskih vojnih čet v Odesi in v Kijewu popolnoma resnične!

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnništvo „Gorice“. G. S. Gregorčič 20 K. Hvala!

Dr. Rojic pred porotniki. — Pod tem naslovom je zadnja „Soča“ zopet priobčila daljšo notico, s katero hoče na nji lasten način svoje čitatelje slepiti ter odvrniti od dr. Tume škandal, katerega je povzročil s tem, da je onemogočil čisto slovensko porotno klop v svoji pravdi proti dr. Rojcu. Ne zaradi „Soče“, marveč zaradi njenih čitateljev, katere „Soča“ dvakrat na teden tako nesramno farba, bodi tu še jedenkrat povedano, da je pri prvi obravnavi dr. Rojčev zagovornik dr. Zuccon dr. Tumu predlagal, naj se sestavi čisto slovenska porotna klop, ter da je dr. Tuma ta predlog odklonil z izgovorom, da neče, da bi sodili ljudje, ki znajo komaj pisati in brati. S tem je dr. Tuma onemogočil čisto slovensko porotno klop ter zakrivil škandal, katerega bi njegovo glasilo „Soča“ tako rada podtaknila dr. Rojcu. To je neizpodbitno dejstvo, katero smo v svojem listu že trikrat približili, in katerega se „Soča“ vedno ogiblje, kakor mačka vroče kaše, hoteč s predrznim zavijanjem oprati svojega ljubljénka dr. Tumo. S tem mislimo, da je ta zadeva konečno dognana. „Soča“ obeta, da pride na dan še z drugimi lopovščinami. Mi „Soči“ to prav radi verjamemo, ker je itak vsakemu, kdor „Sočo“ pazljivo čita, znano, da ne polni svojih predalov z drugim, nego izključna le z lopovščinami.

Politični obhod bohinske železnice. — Politični obhod na projektirani črti bohinske železnice med Prvačino in Trstom, pričel se je vršiti dne 4. t. m. in sicer se je zbrala v ta namen komisija najprej v Prvačini in se od tam pomika proti Trstu ali prav za prav proti Opčinam, kajti od kolodvora državne železnice pri sv. Andreju v Trstu pa do Opčin se je izvršil politični obhod že lansko leto. — Pri ti priliki opozarjamo vnovič prizadete zastopnike občin, cestnih odborov in drugih moralnih korporacij, kakor tudi zasebnike, čez katerih zemljišča, ceste, steze, poti, potoke, potočke in vodotoke bode tekla železnica, naj se pri obhodu oglasijo na licu mesta in naj zahtevajo, da se jim to ohrani, oziroma naj se izrečejo, kako hočejo, da da se jim nadomestijo poti, prehodi, ceste, mostovi itd., ki se jim vzamejo ali omejijo radi železnice. Kdor se ne oglašil in ne bo trdil in zahteval svojih pravic, jih lahko zgubi. Pri tem pa ne zadostuje, da kdo samo v veter govori, ampak mora biti zraven tudi pri obhodu, ko se zapisnik piše in mora gledati, da pride njegova zahteva v zapisnik, katerega tudi podpiše.

Kmetijski shodi. — Kakor do sedaj imel bode tudi v prihodnje potovalni učitelj za kmetijstvo gosp. Anton Štrekelj ob nedeljah kmetijske shode in sicer v mesecu marcu v naslednjih občinah: 8. v Šmarjah, 15. v Medani, 19. v Kanalu, 22. v Dornbergu in 29. v Štjaku. Razun nedeljskih shodov prirejal bodo tudi „kmetijske večere“, kjer bode razlagal tudi manjšemu številu kmetovalcev kmetijske nauke ter jim pojasnjeval različna gospodarska vprašanja. Ker ima potovalni učitelj prevelik delokrog in ne more radi tega v vsako vas ob nedeljah, zato bodo ti kmetijski večeri gotovo vstreljali mnogim krajem. Ti večeri bodo tudi nekaka popolnitev nedeljskih shodov, ker se bode razpravljalo na njih še bolj o domačih razmerah nego na drugih. Prvi tak večer bil je na Gradišču in obnesel se je veličastno. Prihodnji bode v soboto ob 7. zvečer na Brjah pri Rihenbergu. Kmetovalce, ki bi radi imeli v svoji občini kmetijski večer vabimo, naj se obrnejo do gospoda potovalnega učitelja.

Za učiteljico v Sovodnje je prišla gospodična Ljudmila Strosar, namesto obbolele gospodične Jug.

Koncert ruskega pevskega zbora Nadežde Slavjanske je preteklo sredo privabil zopet ogromno množino odličnega občinstva v Dreherjevo dvorano, akoravno je preteklo od njegovega zadnjega nastopa primeroma malo časa in akoravno spored ni obetal kaj bistveno novega. Razen Goričanov, Slovencev in Nemcev, bilo je videti tudi precej gospe od dežele. Spored je obsegal ruske narodne pesmi (večinoma posvetne, zadnje tri nabožne), potem pa glasbene točke,

izvedene na „balalajkah“, nekkih staroruskih, našim tamburicam podobnih godalih. Pevski del je ugajal izbornu. Voditeljica Nadežda je stala v krasni opravi liki boginja v ospredju sredi odra; pevci v pestrih svilenih kostumih, sestavljeni iz oseb vseh starosti od 12letnega otroka do sivega starca, stali so, amfiteatralično po velikosti razvrščeni okoli nje, in gledali nepremično na njeno takt mahajočo roko. Petje bilo je res divno: čisto, precizno, gladko, in kake spremembe v moč, kak čaroben pianissimo! Kakor bi organist spremenil registre, je naenkrat se čulo petje kakor iz daljave, ali pa je dobilo naenkrat drugo barvo, ker so se vzdignili nad druge zdaj otroški in ženski glasovi, zdaj spet tenorji, zdaj spet nezasišano nizki basi. To je bil res redek užitek. Drugi del sporeda, izveden v pristih čepurah originalnih kostumih, ni nas mogel posebno ogreti. Sviranje na „balalajkah“ se v ničem ne razlikuje od naših jugoslovanskih tamburic, in izvajanje modernih točk, n. pr. nekega dunajskega valčka, se je nam zdelo kakor profanacija godal, ki zaslužijo našo pozornost edino le kot pristno slovanska starina, godal, na katerih so pač menda stari ruski balalajkaši kaj drugega svirali nego nemške Walzerje. Konečno sta neki mladenč in neki otrok nekoliko pocepotala z nogami, kar je imelo predstavljati ruski narodni ples, kar pa se nam ni zdelo posebno imenitno. Se nekoliko petja namesto teh balalajk bi nam pač veliko bolj ugajalo.

Po drugi točki petja je odbornik goriškega „kruška“ podaril gospej Nadeždi med živahnim poslom in med živjo-klici navzočih Slovencev krasen šopek, aranžiran kot s cvetjem okrašeno pihalo. V zahvalo je zbor zapel naš „Nakrejš“ z ru-kimi besedami, škoda da v tako hitrem tempu, kakor ga niti koračnica brez zgube na efektu ne utrpi. Ali je gospa Nadežda bila o tem daru prijetno presenečena, ali se je čutila nekoliko osramočena, ko — vabeč k svojemu koncertu z edino nemškimi plakati — se niti ni zmenila za Slovence v Gorici, kdo ve?

Opera „Otello“, krasno delo velikega italijanskega skladatelja Verdija, predstavlja se zdaj v goriškem gledališču.

Društvo „Rudečega križa“ ima jutri svoj občni zbor v mestni dvorani. Začetek ob 11. uri predpoludne.

Goriški mestni svet. — Goriški mestni svet je imel včeraj svojo sejo, pri kateri je župan naznanil zbornim starešinom, da so dali ostavke starašine dr. Cescutti dr. Bramo dr. Ballaben in dr. Graziadio Luzzatto. V ti seji je stavil dr. Faidutti predlog, naj bi se odposlalo čestitka sv. Očetu papežu Leonu XIII. k njegovemu jubileju. Ta predlog je podpiral še samo jeden starašina, zaradi tega je pa tudi predlog padel sam ob sebi. Sicer pa se temu nikdo ne čudi kdor vé, da imajo v goriškem mestnem zastopu glavno besedo židje in drugi od njih odvisni življi.

V 48 urah zgubili očeta in mater. — V četrtek popoldne pokopali so Lucijo Glešič, ženo delavca Glešiča, stanujočega v ulici Garzarolli pri sv. Roku. Zapustila je šest nedoraslih otrok. V petek predpoludne pa je zadela kap očeta Antona Glešiča na ulici, ko je šel po vodo. Pripeljali so ga domov, ali ob jedni uri in pol popoldne bil je že mrtev.

Škof z bakrenimi obroči ukradli sta pri vodnjaku na Kornju neka zloglasna Agler Francička in njena tovariša Merlak Katerina.

Zaprlji so 24-letno Marijo Rutar, delavko v predilnici v Stračicah, ker je na sumu, da je zadušila svoje novorojeno dete. Dete je bilo že pokopano in so ga te dni zopet izkopali ter zdravniško preiskali.

Izpred sodišča. — V torek se je vršila pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem obravnava proti onemu Janezu Jugu iz Dobarja, po domače Plaznerjev, ki je prejšnji mesec, kakor smo svoječasno poročali, prišel v hišo posestnika Golje, ter tam napadel in težko raznil Andreja Goljo. Jug se je sicer izgovarjal, da je bil takrat, ko je napadel in ranil Goljo popolnoma pijan, kar pa mu ni nič pomagalo, ker so pričale drugače. Obsojen je bil na osem mesecev težke ječe z jednim postom na mesec.

Izginil je pred par dnevi neki Vid Barazetti, vrvar. Delal je v tovarni za izdelovanje vrvi blizu Soče. Med njim in gospodarjem so nastale navskrižnosti, ki so Barazettijako razburile. Neki večer prišel je ves pobit domov, se poslovil od žene in otrok in od takrat ga niso več videli. Bojé se, da si je storil kaj hudega.

Smrt cigana v kaznilnici v Gradišču. — Oni cigan Gašpar Held, ki je

bil obsojen zaradi roparskega umora na vislice, a ga je cesar pomilostil in je bil potem obsojen na dosmrtno ječo, umrl je v Gradišču v sredo po noči. Cigan Gašpar Held je hotel namreč 7. novembra l. l. pobegniti iz kaznilnice in je v ta namen skočil z nekega visokega zidu. Pri tej priliki pa si je zlomil nogo in se sploh hučo poškodoval. Sicer pa je bolehal močno tudi na prsih. Vse to je torej pospešilo njegovo smrt in pogrešal je torej le osem mesecev cigansko prostost, kajti le toliko časa se je nahajal v kaznilnici.

V Orehovljah je pret. soboto opoludne zgor. Severju hlev. Vzrok ognja ni znan. Poslopje bilo je zavarovano.

Surovost. — Iz Vogrskega se nam poroča zopet lep sad naprednih časopisov. Dva še ne zrela Bukovska mladeniča sta pred 14 dnevi porezala lepo število cepljenih trt v vinogrodu Miha Žizmonda iz Vogrskega ter s tem napravila približno 800 kron škoda. Ljudstvo je bilo osupljeno nad toliko predrznostjo! Orožniki so kmalu našli krivce, kateri so že v rokah pravice!

„Okrajna posojilnica v Kanalu“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bo svoj redni občni zbor v Kanalu dne 25. marca t. l. ob 3. urah popoldne v občinski dvorani. Dnevni red po pravih. K obilni udeležbi vabi.

O d b o r.

Preseidništvo sadj. in vinarskega društva v Kanalu razglašajo: Gospodje posestniki, ki želé dobiti ameriških kolči, naj pridejo sedaj po nje, ker je vreme ugodno.

Kranjsko-prlmsko gozdarsko društvo v Ljubljani razpisuje 20 premij po 10 ali po 20 gld. za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1901 ali 1902 izvršeno ter mora pogozditev obsežati najmanj 0.56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljšava med sadikami več kot 1.50 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri društvu vložiti, ter v isti navestih politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bode v jeseni 1904 leta, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

Slavnosti v Rimu. — V baziliki sv. Petra se je zbralo v torek zjutraj do 60.000 vernikov najrazličnejših narodnosti. Ob pol 11. uri so morali radi prenapolnjenja zapreti baziliko, ki je bila kar najbolj okrašena in slavnostno razsvetljena. Ob četrt na 12. uro so prinesli sv. Očeta v kapelo della pietá; spremeljali so ga dvorni dostojanstveniki, 50 kardinalov ter 50 škofov in nadškofov ga je pričakovalo. Množica je ob Leonovem dohodu navdušeno pozdravljala jublanta, ki je na potu do prestola neprestano blagoslavljaval zbrane vernike. Mej slovesno sveto mašo, ki jo je služil kardinal Langenieux, je zavzel sv. Oče prostor na prestolu, okolu njega so bili razpostavljeni kardinali in škofje. Po sveti maši se je dvignil jubilat in z razločnim glasom intoniral „Te Deum“, ki ga je pela vsa cerkev, ob enem pa so se oglašili zvonovi vseh rimskih cerkv. Po odpeti zahvalnici so nesli sv. Očeta k oltarju della confessione, kjer je podelil apostolski blagoslov. Zatem se je zopet uredil sprevod in številna množica vernikov je zopet zaorila pozdrave Leonu, ki so doneli po baziliki, dokler izprevod ni izginil vernikom izpred oči. — Deževno vreme ni nič motilo nepopisne radosti, ki se je brala vsakemu udeležniku z obraza.

„Slovanska zveza“ na Dunaju je v torek brzojavno čestitala sv. Očetu Leonu XIII. povodom 25-letnice preslavne vladanja, izrazila svoja otroška čustva udanosti in spoštovanja z željo, da Bog vsemogočni še mnogo let ohrani katoliški cerkvi „luč z neba“.

Zdravstveno stanje sv. Očeta. — Zdravstveno stanje sv. Očeta se je, kakor poročajo iz Rima zdatno zboljšalo.

Nevarno gibanje med poljskiml kmeti. — Iz vzhodne Galicije poročajo, da se je začelo tamošnje kmetstvo ljudstvo nekako čudno gibati. To gibanje je v stanu postati za tamošnje veleposestnike za tako imenovano zlaho, še osodopnejše nego je bil predlanski štrajk, ko so delavci štrajkali le za časa žetve. Že do

sedaj je, namreč iztopilo iz službe več hlapcev in tudi več delavcev odpovedalo delo, četudi so jim gospodarji hoteli po- višati dnino.

Novi praški župan. — Za praškega župana je bil izvoljen dr. Srb. Od 86 oddanih glasov dobil jih je 77.

Protestantski župnik kaznovan zaradi obrekovanja. — Curiški protestantski župnik Tobler se je imel lansko leto v Hallu poročiti s hčerjo bogatega industrijalca Bergerja. Bil je že določen dan poroke, ko je župnik ravno pred poroko zapustil nevesto, kar pa je na njo tako vplivalo, da jo je še tisti dan zadela srčna kap in je tudi umrla.

Da bi župnik Tobler svoje postopanje nekoliko opravičil, priobčil je v nekem časniku izjavo, s katero je pokojnico žalil na časti. Zaradi tega je tožil Berger župnika in preiskava je dognala, da je bila pokojnica popolnoma nedolžna. Zaradi tega pa je obsodilo sodišče protestantskega župnika na tritedensko ječo.

Rudeči dež. — Te dni je padal v okolici Galesa rudeči dež. Ko se je posušil, ostal je na tleh neki prah, ki je popolnoma podoben onemu, kakoršnega je bruhal iz sebe svoječasno Mont Peleé.

Razpis.

Podpisani cestni odbor vabi gg. strokovnjake, ki bi blagovolili izdelati načrt in stroškovnik za cestno progogrgar - Bate - Banjšice - Kal - Avče in do novega mosta čez potok Avšček, da dajo svojo ponudbo, s pogoji vred. pooblaščenca cestnega odbora, g. Val. Staniču, županu v Batah, oziroma podpisanemu, v teku enega meseca.

Cestni odbor v Kanalu,

3. marca 1093.

Načelnništvo.

Razpis natečaja!

Podbrdom pri Tolminu zidalo se bode novo poslopje za dvo- razredno ljudsko šolo.

Troški so proračunjeni na 20.000 K. Načrti in podrobni proračun stroškov so razpoloženi pri podpisanemu uradu ob uradnih urah do 16. marca t. l.

Ponudbe, katere naj se primerno naslovi in katerim naj se priloži varščino 5% (t. j. 1000 K) proračunjenega zneska, doposlje naj se podpisanemu uradu najkasneje do vstevši 16. marca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet

v Tolminu dne 24. februarja 1903.

Predsednik:

Prinzig s. r.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden
all
Velika noč,

spisal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, naj pridene še 20 vin. za pošto.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furjanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Restrežba poštna.

Iz Borjane. — Zadnji „Primorec“ je prinesel veliko laž o našem č. g. vikariju. Pravi, da naš g. vikarij nima vsaki dan sv. maše, in da jo zapije. Da je to velika laž, dokazati lahko gorenja in doljenja Borjana. Da je g. vikarij skrben in vesten dušni pastir, izjavljamo vsi Borjanci, izzemši štirih ali petih. Sram naj jih bo, da take laži trosijo med ljudi.

Tudi o borjanskih mlekaricah piše. Stvar je takale. Dolenji Borjanci in nekaj Gorenjcev naprosili smo č. g. vik. da nam pomaga ustanoviti in urediti mlekarico ter smo ga tudi izvolili za predsednika. To pa nekaterim ni prav, in zagnali so krik ter začeli lagati in obrekovati. Da g. vikarij agituje, je gola laž. Le navzoč je bil, ko je g. Ivančič prebral pravila in priporočal, da če kaj ne razumemo, naj se obrnemo na g. vikarija.

Debela laž je, da odganja ljudi od njihove mlekarice k naši. Kar pa pišejo o „zagovarjanju“ krav in mleka, je pa še tako neumno, da more verjeti le še človek, ki zajema z Gabrščekovega korita.

Vas pa č. g. vikarij prosimo, da vstrajate na svojem mestu, ker Vas vsi spoštujemo in ljubimo. Ne ozirajte se, ako je med nami tudi par lažnjivcev in obrekovalec, katerih se pa vsi sramujemo.

Ant. Hrast, Miha Hrast, Jož. Špolad, podžupan, Anton Ursič, podžupan, Jožef Cencič, starešina, Andrej Ursič, starešina, Andrej Stres, ključar.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Mladočeški klub je izdal te dni svoj komuniké, iz katerega, je razvidno, da Mladočeški opuste obstrukcijo glede prvega branja državnega proračuna in glede nagodbe z Ogrsko. Glede drugega branja državnega proračuna in nagodbe pa hočejo Mladočeški svojo taktiko uravnati po tem, kakor se bo nasproti njim vedla vlada. Zdaj poročajo nekateri listi, da ostane državni zbor do meseca avgusta skupaj, ter da bodo deželni zbori sklicani šele meseca septembra. Prvo branje državnega proračuna pride na vrsto v torkovi seji.

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice je poslanec Bianchini stavil predlog, da se otvori debata o odgovoru ministrskega predsednika na njegovo interpelacijo glede tajne klavzule, nahajajoče se v pogodbi med Avstrijo in Italijo, vsled katere bi se bila Avstrija obvezala podpirati v našem Primorju in v Dalmaciji italijanski živelj na škodo slovanskemu prebivalstvu teh pokrajin.

Ministerski predsednik — rekel je govornik — je izjavil, da je trditev o tajni klavzuli bajka. Čeravno je ta izjava v oistem nasprotju z gotovimi, naravnost neverjetnimi političnimi dogodki, ki se že več let vrstijo in ki podpirajo italijanske aspiracije na jugu naše monarhije, jemljemo jo vsejedno na znanje.

Uverjeni smo pa, da bi razprava o tem predmetu ne bila odveč posebno z ozirom na irredentistične pojave v Rimu in z ozirom na razpravo, ki se je te dni vršila v italijanski zbornici povodom razpusta irredentističnega društva v Zadru „Unione Zaratina“.

Ako je avstrijska vlada razpustila društvo „Unione Zaratina“, ker je isto v svojih prostorih okitilo sliko italijanskega kralja z grbi Trsta, Istre in Dalmacije, in ako se je vsled tega razpusta razvila v italijanski zbornici škandalozna raz-

prava, pomenja to več, nego impertinentno umešavanje v naše notranje stvari.

Ako se v taki razpravi insultirajo avstrijske oblasti in Hrvati, ne da bi zastopniki italijanske vlade protestirali, ako se nadalje v taki razpravi — tudi brez protesta italijanske vlade in ob odobravanju vsega parlamenta — trdi, da mora Avstrija italijanskim bratom v Dalmaciji dopuščati, da se smejo svobodno spominjati svoje italijanske domovine in svojega italijanskega kralja, je to mnogo več, nego nesramno izzivanje; to je javno hujskanje na izdajstvo.

Govornik se je na to pozival na predvčerajšnji izjavo italijanskega podtajnika za vnanje stvari, Baccelli-ja, ki je trdil, da je trozvezna pogodba tajna; govornik je zahteval, da se tudi v avstrijskem parlamentu enkrat odkrito govori o tej zadevi. Zahteval je, da se odpre razprava o ministrovem odgovoru tudi radi tega, ker je minister protestiral proti trditvi, da je vladna politika v Primorju naperjena proti Hrvatom in Slovincem.

Naša dolžnost je — dejal je govornik — prepričati ministerskega predsednika o nasprotnem, ker vidi se, da mu niso znani celi zvezki interpelacij, govorov in predlogov, ki jasno dokazujejo pristansko politiko vlade. Predlagal je na to, naj se odpre debata o ministrovem odgovoru. Predlog je bil odklonjen.

Posl. Spinčić na to: „Pa bomo stali nujen predlog!“

Ministerski predsednik dr. Körber odgovarjal je na to na interpelacijo poslanca Vukovića glede macedonskega vprašanja. Izjavil je, da predlogi Avstrije in Rusije imajo namen storiti enkrat konec nezadovoljstvu kristijanskega prebivalstva na Balkanu. Velešile zahtevajo od Turčije odločno, da izpolni prevzete obveze in se ne bodo zadovoljevale samo z obljubami. One bodo dajale strogo nadzorovati izvrševanje reform. Kar se tiče varstva avstro-ogrskih gospodarskih interesov v turški državi, zatrjeval je minister, da so diplomatični in konzularni zastopniki dobili tozadevne inštrukcije in ne dvomi, da se bodo po istih tudi ravna i.

Posl. Schönerer je interpeliral radi vesti, da se v kratkem imenujejo parlamentarni ministri. Zahteval je, naj ostane sedanje uradniško ministerstvo in naj iz njega izstopita poljski in češki ministri-rojak, ali, ako se to ne zgodi, naj se imenuje še nemški minister-rojak.

Na to se je nadaljevala razprava o zakonskem načrtu glede poljedelskih in obrtnih zadrug, kateri načrt je bil vsprejet tudi v tretjem čitanju.

Koncem seje uložili so posl. Daszynski in tov. nujni predlog, zahtevajoč, naj domobranski minister takoj poda „verodostojno“ poročilo o razmerah vojaških čet v X. voju, kateremu poveljuje znani general Galgotzy.

V sredo je odgovoril ministerski predsednik na interpelacijo poslanca Breitherja in tovarišev v zadevi feldcajmajstra Galgotzya. Dr. Körber je rekel, da je bil molk feldcajmajstra Galgotzya na vse pritožbe in napade, ki so se vršili v poslanski zbornici proti njemu popolnoma opravičen in umesten, z ozirom na njegovo visoko dostojanstvo, katero zavzema v armadi. Istotako je zavračal dr. Körber napade na vojnega ministra, češ, da je bila njegova dolžnost zagovarjati podrejenega mu Galgotzya. Dr. Körber z domobranskim ministrom vred zavračal je in pobijal napade na Galgotzya, o katerih je rekel, da so deloma popolnoma izmišljeni, deloma pa popolnoma pretirani. Na to je zbornica razpravljala o nujnem predlogu poslanca Reichstädterja, gledé

izgredov, ki so se dogodili v Moravski Ostrovici, o priliki neke sokolske slavnosti.

V četrtek se je bavila poslanska zbornica z nujnim predlogom poslanca Daszynskega, s katerim se pozivlja deželnoobranski minister, naj preskrbi zbornici natanjčno in točno sporočila o razmerah obstoječih v desetem vojnem koru, katerega poveljnik je znani feldcajmajster Galgotzy. Daszynski je utemeljeval svoj predlog v jako dolgem govoru, v katerem je jako hudo prijelaj bojno upravo in posebno pa Galgotzya. Napadal pa je ostro tudi vlado in naš parlament, o katerem je izrekel jako hudo obsodbo, češ, da je sedanji parlament v svoji sestavi pravo pravcato zbirališče plahih ljudi, in beb, zaradi česar ga je predsednik pozval k redu. Zbornica je nujnost tega predloga odklonila z veliko večino.

Tiskovni odsek.

Ker se je število tiskovnega odseka pomnožilo na 48 članov, se je ta odsek v sredo vnovič konstituiral. Za predsednika je bil izbran posl. Dzieduszyski, za podpredsednika pa dr. Kopp.

† Ladislav baron Rieger.

V torek popoldne okolu jedne ure in pol je v visoki starosti 85 let zatisnil svoje oči najboljši sin češkega naroda in najženjalnejši slovanski politik v Avstriji, Ladislav baron Rieger. Rieger se je rodil dne 18. decembra l. 1818 v Semilu. Po dokončanih pravnih študijah, je stopil dr. Rieger v državno službo ali prišel je hitro v konflikt s policijo, ki je s kruto nasilnostjo preganjala tedaj še jako mlado in skromno narodno gibanje, kateremu se je bil Rieger pridružil z mladeniškim entuzijazmom. Riegra so namreč zaprli, češ, da širi prepovedane spise, sicer je bil oproščen, a zapustiti je moral državno službo. Zdad pa se je Rieger popolnoma posvetil narodnemu delu, pri katerem je dosegel velikanske uspehe. Rieger bil je izvanredno talentiran in je bil ob enem tudi izvrsten govornik. Zaradi tega pridobil si je kmalu med svojimi rojaki slavno ime in velikansk upliv. Že l. 1848 užival je dr. Rieger poleg Palackega mej Čehi največje zaupanje. Tega leta prišel je tudi v državni zbor, kateremu je pripadal do leta 1890, dokler niso namreč zaradi znanih ponesrečenih punktacij Staročehi podlegli Mladočehom in ni bil izvoljen v državni zbor več nobeden Staročeh. L. 1897 pa je bil pozvan dr. Rieger v gosposko zbornico in še isto leto bil je od cesarja odlikovan ter je postal baron. Kakor vsak človek, ne da se tajiti, da bi se tudi pokojni dr. Rieger ne bil zmotil v svojih političnih kombinacijah, ali danes je o njim vsakdo prepričan, da so ga vodili pri vsem njegovem delovanju in pri vseh njegovih političnih eksperimentih najplemenitejši, najrodoljubnejši in najnesebičnejši čuti. To so morali pripoznati celo njegovi največji politični nasprotniki. Dr. Rieger prestati je moral od svojih lastnih rojakov največjih žaljenj, a to mu ni niti za trenutek odvrgnilo najtoplejšje ljubezni do svojega naroda, do svoje domovine, katero je stratno ljubil do zadnjega izdihljeja. Ako bi bil dr. Rieger sebičen, postal bi lahko jako imovit človek, kajti take može, kakor je bil dr. Rieger, znajo razni vladni zistemi bogato nagraditi, ako so jim le deloma poslušni. To pa dr. Rieger ni bil nikoli in bi v svojih zadnjih letih živel v največji bedi, da se ga ni ob njegovi 70. letnici hvaležno spominjal češki narod ter mu takrat poklonil znani narodni dar ter mu tako olajšal zadnja leta njegovega življenja. Pogreb se vrši danes. Vsi slovanski klubi drž. zbora so

poslali sožalne brzojavke. Tudi cesar je poslal brzojavko. Udeležiti se pogreba 36 Mladočeških poslancev, ki mu položeno na krsto venec z napisom: „Velikemu Čehu“, in deputacije slovanskih klubov. Vlodo zastopa minister Rezek.

Dogodki na Balkanu.

Italija hoče po vsi sili ustanoviti v Ueskubu svoj konzulat in je že večkrat zahtevala od Turčije, da ji da v to svoje privoljenje. Iz Prizrena poročajo, da odsvetuje tamošnji katoliški škof Praksa katoliškemu prebivalstvu, naj ne vstopi v turško orožniško službo. Temu škofovemu postopanju se nekateri jako čudijo, ker je škof udan Avstriji, namreč oni državi, ki predlaga v svojih reformah Turčiji, da preosnuje orožništvo v evropskih pokrajinah tako, da bodo prišli med orožnike tudi kristjani. V soboto ubil je pri belem dnevu v Guljanah sin tamošnjega sodnika svojega hlapca samo zato, ker se je slučajno zasmejal, ko je šel mimo odprte turške cerkve. Morilcu se ni nič zgodilo. Iz Solije se poroča, da je bolgarski vojni minister poklical k sebi vse poveljnike vojaških divizij. Zatrjuje se namreč, da je bolgarska vlada popolnoma predrugačila svoj mobilizacijski načrt, katerega je svoječasno odobrila Rusija. „Večernja Pošta“ priobčuje neko pismo, katero je došlo s Perinskega pogorja. V tem pismu je rečeno, da s 15. marcem začne v Macedoniji splošni ustanek. Zatrjuje se tudi, da razpolagajo ustaši čez več topov, in da imajo tudi mnogo mitraljez, katere so vtihotapili iz Grške. Tudi se zatrjuje, da je nastalo nesoglasje med bolgarskimi ministri, zaradi čudnega postopanja Rusije nasproti Bolgariji.

Blizo vasi Vladimirovo je prišlo te dni do spopada med ustaši in med turškimi vojaki. Turki so morali bežati in je bilo tudi ubitih več vojakov.

Turške vojne čete prišle so že do bolgarske meje in so se tam vže utaborile. Tudi bolgarske vojne čete so že pripravljene na boj in bati se je, da pride skoro gotovo do spopada. Avstrijski poslanik v Carigradu je zahteval od Sultana, da podeli bivšemu avstrijskemu konzulu Zambauerj exequatur, da nastopi kot konzul v Mitrovici.

Generalni nadzornik Hilni paša dobil je iz Carigrada ukaz, da se imajo smatrati za izdajalce vsi člani macedonskih odborov, ter da se jih mora ustreliti, koj ko pridejo v roke turški oblasti.

Turška vlada je jako vznemirjena zaradi velikega števila ustaških čet, ki so se prikazale zadnje dni v Macedoniji. Obrnila se je zaradi tega do avstrijskega in ruskega poslanstva v vprašanjem, kaj naj bi počela. Ruski in avstrijski poslanik nasvetovala sta Turčiji, naj sistematično zasleduje ustaše ter uničuje ustaške čete, ne da bi poklicala pod orožje večjega števila vojakov, ob enem sta ji tudi svetovali, naj razoroži Albance. Turčija pa je s takim odgovorom jako nezadovoljna.

Avstro-ruski načrti gledé Balkana.

Petrogradski dopisnik lista „l'clair“ poroča temu listu sledeče o načrtih Avstrije in Rusije na Balkanu. Avstrija se tajno pripravlja, da ob ugodni priliki zasede zapadno Macedonijo in Albanijo, dočim bi se Rusija s pomočjo Bolgarije polastila vzhodnega dela Macedonije.

Tak načrt, da je obstojal že predno je nastala vojska med Grško in Turčijo. Dopisnik zgoraj omenjenega lista trdi, da je to izvedel od avstrijskih in ruskih diplomatskih krogov. Omenjeni dopisnik tudi pravi, da je znal avstrijski poslanik Calice v Carigradu vse to sproti prikriti in se

Bulček: (se dere na vse grlo.) Ojoj, prejoj! — Mati, mati!

Ksantipa (pride jezna od mize, kjer je pripravljala posodo za kosilo. V rokah ima kuhalnico; lasje so jej razmršeni.) Ti grbun grbunasti! — Kaj ti hoče otrok; da ga vže zopet pretepaš? — Ti si pravi oče, da, pravi oče! Konjederec pač ni padar. Na jenaš, dokler mi otroka ne ugonobiš. Ti cepec stari, drenova bunka, otepač vseh otepačev! Ali si zato oče, da otroke miatiš in mikatiš, kakor abderitske osle! Sram te bodi, fej, sram, sram!!

Sokrat: (Mirno.) Jaz hočem, da bi moj sin vedel, kje se ga glava drži.

Ksantipa: (Še vedno jezno.) To vže ve sani, ni mu treba tvoje fiziologije, veš! Če si ti malo tako (pokaže z roko), meniš, da mora biti tudi sin? Če je oče osel, meniš, da mora biti sin dvakrat osel? Bradač razmršeni in razkudlani. Negodé, neobič, rokomavh jezični! Meni znaš očitati, da klepetam, meni! A sam sebe poglej, sam sebe!

Noč in dan čenčaš, z jezikom migaš in otrobi vežeš. Pametne ni še bilo od tebe. Same neslanosti, bedarije, abotnosti...

Sokrat: No, še kaj? — Nebo-li konca? — Žal, da pisati ne znam, sicer bi te krasne litanije raznih priimkov lahko izročil nesmrtnosti.

Ksantipa: Boš ti pokveka dvekal o nesmrtnosti! — Ti skrinja vseh neslanostij, prorok nepokore, oče praznega kvasenja, bog vseh polegričov, zagovornih vseh negodetov!

Sokrat: Usmili, usmili se nas!

— Tolikrat sem dejal, da ima vsak svoj dar od bogov. Moški daljšo pamet, krajši jezik; ženske pa krajšo pamet, daljši jezik. Tako je in mora biti, ne da, Tipka?

Ksantipa: (Razjarjena.) Ti zbloda zblojena, ti grdun, meh kovaški, spak, lesena coklja, vedomec...

Sokrat: (smeje.) Zdelo se mi je, da niso litanije še pri koncu. Ej, blagor mi, da imam tako zgovorno lepšo polovičico! — Čuj, Tipka, da ti povem moško besedo. — Želeti bi bilo, da bi začela ti

litanije skladati raznim bogovom v čast. S tem bi zelo povzdignila grško bogočastje. Uprav škoda je, da se tvoja nedosegljiva nadarjenost krha in obrablja ob neobčutni koži tako trdega in grdega starca, kakor sem jaz. Ves grški narod bi te...

Ksantipa: (proti Sokratu s kuhalnico. Bulček vporabi trenutek in se zmuzne skozi vrata na ulico, kjer prične veselo zvižgati.) Glej tu, ako mi ne držiš jezik za zobmi! Da bi ti ga odgriz-Gerber!

Sokrat: Ej, Tipka, Tipka, to imenuješ ti zakonsko ljubezen! — Sicer mi pa prav pristrčno voščič k godu, ki ga praznujem danes.

Ksantipa: Za otroka skrbi, za otroka, da ga naučiš človeške pameti; ne pa očitaš meni vse mogoče napake. — Pomisli, da boš kmalu klican pred Radamanta. Grd si vže, kakor strina Meduza, grbast, nadasiljiv kot neometen dimnik. Slišiš le na pol, vidiš niti tretjine ne, pamet ti je pa vže zlezla štiri palce

pod peto. Pokori se, pokori in varčuj, da te ne bo moral boter Karon na „vero in upanje“ ali celo na občinske stroške prepeljati na oni svet.

Sokrat: Veš kaj, Tipka! — Tako na suhem nisem še bil in ne bom, da ne bi mogel plačati Karonu Pipe tobaka. Sicer mi je pa Karon deveta briga, pridem vže brez njegovega korita na oni svet. — Tebi pa povem to: ako se mi za časa ne predrugačiš, podšuntam Karonu in mu porečem: Ti, boter, prijatelja sva, odkar solnce gledava in ono nas. Kadar se pa moje babišče, veš ono vreteno klepetavo, z gorenjega sveta doli k tebi priguza, da bi jo prepeljal, ne ubogaj vraga. Po blatu naj caplja sama do Radamanta. — Sedaj pa mir besedij! Idi pripravljat kosilo, ker Pindar in Kleon bodeta kmalu tukaj.

Ksantipa: (hoče še nekaj povedati, da bi si ohladila jezico; a v tem začujejo se zunaj koraki in Ksantipa se umakne k ognjišču.)

(Dalje pride.)

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Matevž Kralj

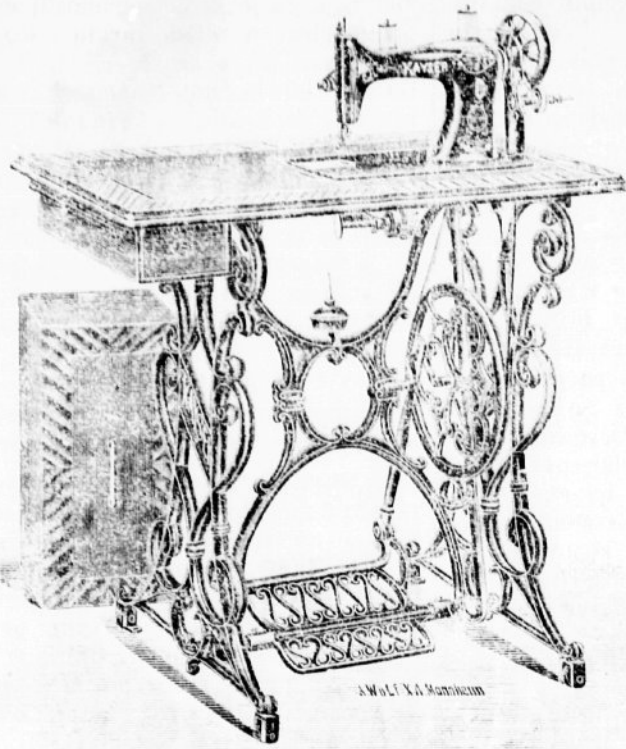
v Gorici, Novi most št. 10.

priporoča svojo

mizarsko delavnico

in

zalogo obkladkov.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca (e pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“ in „Regent“.

Cena je od 150 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivak za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Opravljen soba

se odda v najem pri sv. Roku, ulica Canonica št. 4, II. nadstropje.

Naznanilo.

Moke Ebenfurthskega mlina gg. Schweller & C., c. i. kr. dvornih zalagateljev, dobivajo se na drobno in debelo po konkurenčnih cenah v zalogi

I. Švara & Comp. — Komen.

Naznanilo.

Podpisani si usoja naznanjati slav. občinstvu, da dokler ni pripravljen fotogr. atelier v mestu, imam na svojem stanovanju delavnico in pomočnika, da bodem sam lahko popotoval po okolici, ter bodem sprejemal naročila, in jih izvrševal v kolikor mogoče najkrajšem času.

Torej se priporočam slav. občinstvu za naročila na vsa v fotogr. stroko spadajoča dela.

Priporočam tudi velike fotogr. (povečave) do naravne velikosti, eno barvene, in v naravnih barvah, kakor tudi na platno z olnatimi barvami.

Nadalje fotogr. na porcelanasto in stekleno posodo, in na porcelanaste plošče za nagrobne spominke itd. fotogr. na papir, platno, žido, les, na poduradne igle za ženske in moške, na zapestne gumbe itd. z zlatimi ali tudi z double okovi, ter majhne fotogr. v obliki pisemskih znamk, po vsaki fotografiji, tudi po stari.

Posebno pa priporočam krasno dovršene razglednice, najnovejše vrste, kakoršnih se do sedaj ni bilo po deželi, ter za manjše občine tudi samo 500 kom.

Vsako naročilo pismeno ali ustmeno izvršim takoj, ter pridem na dom brezplačno.

Dokler ne naznanim v časopisih mojega prihodnjega stanovanja in atelierja, naj se vsako naročilo in naslov glasi: Gorica, Št. Peterska ulica šte. 48.

S s spoštovanjem se priporočam udani

Fran Weis, fotograf.

Edina tovarna plina Acetylen

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestništvu v Trstu z dne 12. febr. 1903. št. 3462.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrše točno!

Prevezemata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in mēdenih (mēsingastih) izdelkov, kakor **moderne sesalke** (pumpe), **škropilnice**, **žveplalnice** in sploh vsa druga hidravlična dela.

Priporočata se z ohič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi,

Gorica, Riva Castello št. 4.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,
pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo „sladne kave“, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak teden v soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellertitz v Namskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Vettorini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petstovrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Neopravičena jeza.

V italijanski zbornici je vladal te dni strašen hrup; kakor smo svojim čitateljem na kratko poročali, razpustila je vlada v Zadru društvo „Unione Zaratina“. Uzrok razpustu je bil ta-le: V tem društvu, nabajalo se je precejšnje število c. kr. avstrijskih uradnikov in sicer največ poštnih in brzojavnih. Dne 8. februarja je društvo hotelo prirediti ples. V ta namen je okinčalo dvorano z italijanskim grbom, okolo katerega so viseli deželni grbi Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice in Tridenta. Poleg tega so postavili na odlični prostor dvorane, sliki italijanskega kralja in kraljice. Politična oblast, doznavši za vse to, poslala je na lice mesta svojega policijskega uradnika, ki je zahteval od društvenega predsedništva, da odstrani zgoraj omenjene dekoracije. Iz začetka se je predsedništvo protivilo ti odredbi, a konečno bi se moralo vendar le udati in ples bi se smel vršiti le brez teh dekoracij. Da je pa postala ta protiaustrijska demonstracija še večja, opustil se je raje ples, nego da bi se udal društveni odbor zahtevam politične oblasti. Ob enem pa je tudi ves društveni odbor odstopil. Prišlo je do nove odborove volitve, a voljeni so bili spet stari odborniki s prejšnjim predsednikom dr. Milkovičem, ljudje torej, ki so zdaj vse to seveda odobraval, kar so poprej storili. Takih tako izzivajočih demonstracij pa politična oblast ni mogla in ni smela več trpeti in prisiljena je bila torej društvo razpustiti. Mimogrede bodi še povedano, da toži državno pravdnštvo Milkoviča zaradi veleizdaje. Milkovič je namreč hrvaški renegat in eden najstrastnejših agitatorjev v službi italijanske irredente. Sicer pa bodi še povedano, da je to društvo tudi druga leta prirejalo svoje zabave, pri katerih ni nikdar manjkalo sličnih veleizdajskih pojavov. Ali politična oblast bila je za vse to gluha in slepa, dočim je postala letos drugega mnenja. Vsakako pa je pomenljivo, da je imela vlada letos dovolj poguma stopiti na glavo ti irredentovski kači, dočim je bila poprej kakor smo ravnokar omenili, za vse take in jednake veleizdajske pojave vedno gluha in slepa in je vsled tega tudi največ zakrivila, da je postala irredenta na jugu naše države tako brezobzirna in tako predrzna. Ta odločni vladin korak

pa vzbuja pri nekaterih mnenje, kakor da hoče v Dalmaciji odslej naprej drug veter pihati. In ravno to domnevanje je namreč te dni jako razburilo duhove na Monte Citorio v Rimu. V italijanskem parlamentu so namreč mnenja, da imajo pravico vtikati se tudi v vse one zadeve, ki se tičejo italijanskega prebivalstva naše države. Kdo jim je to pravico dal, tega mi ne vemo in tega bi nam ne vedel povedati niti sam dr. Körber, ako je njegova trditev resnična, da ne obstoji med Avstrijo in Italijo nobena tajna klavzula, po kateri bi se morala naša vlada nasproti avstrijskim Italijanom tako obnašati, kakor bi to zahtevali izvestni parlamentarni krogi na Monte Citorio v Rimu. V ital. zbornici namreč bila je te dni stavljena interpelacija zaradi razpusta omenjenega ital. društva v Zadru. In pri ti priliki, prišlo je v italijanski zbornici do jako burnih prizorov. Tako je n. pr. član centra Monta Guarneri bruhal strup proti koraku zaderske vlade in priporočal državnemu podtajniku v vnanjem ministerstvu, naj vendar ne dopušča, da bi se v zvezni državi tako postopalo z brati Italijani, ko se hočejo spominjati svoje domovine ter da naj odločno protestuje proti takemu podlemu postopanju od strani avstrijskih policistov in kanalij. Poslanec Monti Guarneri je po vsi sili hotel dokazati, da je naša vlada z razpustom irredentovskega društva „Unione Zaratina“ razžalila italijanskega kralja in sploh vso savojsko družino. To pa se je zdelo republikancu Gattornu presmešno, in imenoval je Monti Guarnerija kraljevega blapca, na kar je nastal v zbornici tak hrup, da je moral predsednik zaključiti sejo. Med tem hrupom pa so kričali nekateri poslanci živio kralj, drugi pa živela republika.

Ta tragična komedija v ital. zbornici zaradi razpusta izdajškega ital. društva na avstrijskih tleh, je pač zopet dokaz, da obstoji ganljiva politična vez med irredentovci to in onstran črnožolih kolov ter da ti bratci svojih srčnih brig prav nič ne skrivajo pred svetom. To pa je tudi dokaz, da vsem tem ljudem skupaj manjka jedno kolesce, kajti da ital. poslanec na Monte Citoriju zamore imenovati „Italijane ki se spominjajo svoje domovine (kaj pak da Italije) ljudi kakor je predsednik bivšega „Unione Zaratina“ Milkoviča in večino članov društva c. kr.

avstr. uradnikov n avstr. podanikov, o takem možu se že more reči da ga luna trka. Pri ti priliki utegne zanimati, kar je nedavno pisal trezni Italijan in učeni laški senator Ascoli v milanskem listu „La vita internazionale“ o Dalmaciji in njenem prebivalstvu. Mej drugim pravi Ascoli: Hrvatov v Dalmaciji je nad pol milijona in je popolnoma naravno, ako stremé za združenjem z ostalimi milijoni v drugih hrvatskih deželah. Italijanov v Dalmaciji pa je samo 15.000 t. j. 3 odstotke. Prebivalstvo Zadra je navidezno po večini italijansko, ali to je tako kakor če bi bilo n. pr. mesto Pariz napolnjeno z Angleži, a Budimpešta z Rumuni, za skupnost prebivalstva dežele to nima nobenega pomena. Italijani so postali preširni vsled pridobitev Garibaldija in Viktorija Emanuela I. Te pridobitve so Italijane tako omamile, da si ne morejo postaviti več mej pri svojih aspiracijah. Ali pri Visu je utonil sv. Marko z vsemi drugimi svetniki italijanske obali. Dalmatinski Hrvatje pa se ne boje več vstajenja teh svetnikov, marveč oni pričakujejo vstajenje drugega Marka, ki je, kakor pravi legenda Kraljevič Marko, katerega je sam Tomaseo imenoval naš Marko.

Dopisi.

Iz Lader. — V noči od pustnega ponedeljka na pustni torek obiskali so nas, neljubi gostje, — cigani. Ta sodrga klati se vedno krog nas in dela škodo kjer le more. Tudi to noč so lepo gospodarili v naši vasi. Pri „Močilarju“ ukradli so 9 lepih kokoši neki ubogi udovi. Imela je samo teh 9, da si je za skupiček, ki ga je dobivala za jajca, kupila kruha, soli itd., — vzeli so ji vse! Pri sosedni hiši pri „Prodarju“ ukradli so pa gospodarju eno sukneno obleko in domačemu sinu dve; zdaj v praznik niti k sv. maši ne moreta; vrhu tega so ukradli še čez 80 / mošta. Ko so se tako nabrali, potegnili so jo baje čez Dreženco na Bovško, kjer so se pustni torek dobro mastili skurjo pečenko ter jo z moštom zalivali. — Lani ob tem času nekako kradli so pa na lderskem konje, kakor se je poročalo nekaterim listom. Celo leto zasledovala je zandermerija tatove in ravno pustne dni dobila jih je v pesti — namreč nekega visokega cigana in njegovega sina. Zanimalo vas bo zvedeti, kako so jih vjeli. Evo kratko poročilo: Zasledila sta dva kobariška orožnika tolpo ciganov, broječo nad 40 glav in opazila med njimi konjska uzmoviča. Šla sta previdno proti njim — toda cigani so jih opazili in

kakor trop tičev — razpršili so se na vse strani. Orožnika sta se naredila, kakor bi se zanje več ne menila, vrnila sta se na Kamno, prepeljala se čez Sočo, najela voz, ukazala naložiti nanj slame — se vlegla v slamo in zapovedala peljali po desnem bregu do Tolmina in iz Tolmina po levem bregu nazaj. Napravila se je noč. Ko se pripeljeta do Gabrij, zagledata na otoku Soče tolpo ciganov okrog ognja. Takoj sta iz voza — pa glej polno zaprek: priti morata čez prod in čez vodo ako hočeta do ciganov. Brez pomisleka šla sta oprezno na delo. Pa glej: pod nogami počí vejica — vsi cigani obmolknejo in gledajo kje je nevarnost; izpodrsne kamen, zašumi grm, zašumi voda — takoj pozor pri ciganih. Tako sta morala pri vsakih 5 ali 10 stopinjah po 10 minut ležati, da sta odvrnila od sebe pozornost ciganov. Slednjič sta pri otoku, tiho premotrivata tolpo krog ognja in glej: tu je veliki cigan uzmovič. Toda tudi on ju je opazil in kakor bi trenil bil je kvišku, zaupil in odskočil kakih 5 m daleč v stran. Pa tudi ciganke in otroci skočili so kvišku — in nesrečni cigan zapletel se je v krila cigank in padel, kakor je dolg in širok. Kot strela iz neba, ležal je žandarm na njem, na žandarmu pa 20 do 30 ciganov in cigank. Tako se je valjala po Sočinem otoku živa kopica med strašnim vikom in krikom. Žandarm bil je boj za življenje in smrt v živi gnječi. Še le ko je prišel drugi torarži na pomoč — posrečilo se je raztrgati živi klopčič, razgnati tolpo in zvezati cigana, ki sedaj sedi v kobariški ječi in premišljuje pretkanost in srčnost naših vrljih orožnikov. Taki možje gotovo zaslužijo, da se jih odlikuje. — Tudi sina omenjenega cigana vjela sta ravno tista dva orožnika na jako zvit način. Šla sta na sprehod — brez pušk. Cigani nič hudega sluteči, niso pred njima bežali. Pa onadva spustila sta se brez orožja med nje, ki so se seveda po svoji navadi hitro razpršili, toda niso s tem zmedli premetenih cesarskih mož. Pustila sta vse druge in sledila uzmoviču, katerega sta slednjič v goščavi prijela, zvezala in odvedla v zapor. Eden držal ga je za vrat, drugi pa z golo sabljo poganjal. — Upamo, da se posreči pogumnim našim orožnikom spraviti pod ključ tudi cigane, ki so se na račun uboge udove na pust mastili s kuretino ter jo zalivali z moštom. — Cigani so v naših krajih strašna nadloga. Res c. kr. orožništvo vstrajno preganja — toda kaj pomaga to, ker jih višje oblasti takoj izpuste, ko so jih komaj dobili pod ključ. Ni čuda, da se ničesar ne boje ter s hudo zahtevajo od ljudi, kar se jim zljubi. Če jih kdo ustavi, pa je takoj nož ali revolver p. i roki. Ko bi jih strožje zapirali, ne bi li tako predrzni — zapro pa jih navadno le nekaj ur, toliko, da se na gorkem prespe, potem pa zopet grede kamor hočejo; — odtod njihova predrznost!

LISTEK.

Sokratov god.

Veseloigra. — Spisal S o š k i.

Osobe:

Sokrat, filozof in kipar v Atenah; Pindar, pesnik, Sokratove sestre mož; Kleon, strojar, Sokratove žene brat, politik, mestni svetnik; Drakon, čuvaj v Atenah; Terzit, doslužni vojak, spremljevalec Tirtejev; Tirtej, slep harmonikar; Kleobul, Sokratov sin; Ksantipa, Sokratova žena.

Prvo dejanje.

Prizorišče: Kuhinja v Sokratovi hiši. Sredi kuhinje okrogla miza. V ozadju blizu ogrišča je druga manjša miza, na njej razna kuhinjska posoda.

Prvi prizor.

Sokrat, Ksantipa, Kleobul.

Sokrat: (sedi na nizkem stolčku, izdeluje kip; sin sedi s podvitimi nogami po turško na tleh in drži kamen, da se ne ziblje.) Drži bolje, Bulček, in ne zijaj mi okrog!

Bulček: (Malo nevoljno in uporno.) Saj držim! — Vsi prsti me vže bole. —

Sokrat: In pete te tudi srbe; rad bi šel za drugimi paglavci skakat po uli-

cah. (Vážno.) Človek mora imeti svojo pozornost pri delu, katero ima v rokah. Kdor ne dela pazno, dela kazno. To pomni in vklesaj si globoko v črepinjo, ti otročaj.

Bulček: (Razmišljen.) Aa? — Kako menite, očka?

Sokrat: (Nevoljen.) Tiii — zgaga zijava! — Vprašam te, kaj imaš od raztresenega dela?

Bulček: Od raztresenega dela? — — Raztreseno pamet.

Sokrat: (Zadovoljno.) No, to si mi pogodil. — Toda veš-li, kaj je raztresena pamet? Kaj razumiš ti z besedo: raztresen?

Bulček: Ničesar.

Sokrat: Tako? — Ničesar ne razumeš? — Ti tepec zabiti! Čim starejši si, tem neumniši. — Pomisli dobro in povej, kaj pomeni sploh beseda (Razločno zlog za zlogom.) raz-tre-sen?

Bulček: Raztresen? — I, kar ni skupaj, je raztreseno.

Sokrat: (Sam pri sebi.) Tepec!

(Sinu.) Sta-li kotel tam v kotu in lonec na polici skupaj?

Bulček: Ne-e!

Sokrat: Torej sta raztresena?

Bulček: (malo pomišlja, potem pa odločno odvrne.) Seveda!

Sokrat: (Proti občinstvu.) Na, tu ga imaš zopet! In ta je — moj sin. — S takimi osli ni govoriti. — (Sinu.) Stali sosedov Sultan in naš maček kedaj skupaj?

Bulček: (veselo prikimuje z glavo, oči se mu svetijo.) Da, še oni dan sta se bila hudo spopadla doli pred kletjo.

Sokrat: (Proti občinstvu.) Tu je konec filozofije! — (Sinu.) Veš-li vže za izrek, ki pravi, da pes in mačka ne gresta nikdar skupaj?

Bulček: (Vážno in samozavestno.) Seveda ne pes in mačka, a pomisliti morate, očka, da naš je — maček. —

Sokrat: O ti vnebovpijoča prismoda! — Čakaj, te vže pripravim k pameti. Sta bila-li ti in rajni ded naš kedaj skupaj?

Bulček: (Veselo.) Ej vže parkrat! — Saj sem pripovedoval onega dne materi, da se mi je dvakrat sanjalo o njem. Prinesel mi je v sanjah novo piščalko iz Korinta.

Sokrat: Jaz vprašam, ali sta bila kedaj v resnici skupaj, ne le v sanjah?

Bulček: (Kakor užaljen.) Menite-li, da lažem? — O ne, ne laže Bulček, ne! V resnici sem sanjal, da sva bila ...

Sokrat: (mu pada v besedo.) Torej si bil vže kedaj po dnevu z dedom skupaj?

Bulček: Seveda, saj se mi je sanjalo, da je bil dan.

Sokrat: (se vgrizne v spodnjo ustnico in obmolkne za hip.) No, še en poskus! — Če raztrešes po nesreči vrečo boba, kaj ti ostane v rokah?

Bulček: (Z nekako gotovostjo.) Vreča!

Sokrat: (založi mu eno za ušesa, da se prekucne vznak in obe nogi kvišku pomoli.) Na, tu imaš bob in vrečo! — Shrani oboje. —

Iz Borjane. — Zadnji „Primorec“ je prinesel veliko laž o našem č. g. vikariju. Pravi, da naš g. vikarij nima vsaki dan sv. maše, in da jo zapije. Da je to velika laž, dokazati lahko gorenja in doljenja Borjana. Da je g. vikarij skrben in vesten dušni pastir, izjavljamo vsi Borjanci, izvzemši štiri ali petih. Sram naj jih bo, da take laži trosijo med ljudi.

Tudi o borjanskih mlekaricah piše. Stvar je takale. Dolenji Borjanci in nekaj Gorenjcev naprosili smo č. g. vik., da nam pomaga ustanoviti in urediti mlekarico ter smo ga tudi izvolili za predsednika. To pa nekaterim ni prav, in zagnali so krik ter začeli lagati in obrekovati. Da g. vikarij agituje, je gola laž. Le navzoč je bil, ko je g. Ivančič prebral pravila in priporočal, da če kaj ne razumemo, naj se obrnemo na g. vikarija.

Debela laž je, da odganja ljudi od njihove mlekarice k naši. Kar pa pišejo o „zagovarjanju“ krav in mleka, je pa še tako neumno, da more verjeti le še človek, ki zajema z Gabrščekovega korita.

Vas pa č. g. vikarij prosimo, da vstrajate na svojem mestu, ker Vas vsi spoštujemo in ljubimo. Ne ozirajte se, ako je med nami tudi par lažnjivec in obrekovalec, katerih se pa vsi sramujemo.

Ant. Hrast, Miha Hrast, Jož. Špolad, podžupan, Anton Ursič podžupan, Jožef Čenčič, starešina, Andrej Ursič, starešina, Andrej Stres, ključar.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Mladočeški klub je izdal te dni svoj komuniké, iz katerega, je razvidno, da Mladočehi opuste obstrukcijo glede prvega branja državnega proračuna in glede nagodbe z Ogrsko. Glede drugega branja državnega proračuna in nagodbe pa hočejo Mladočehi svojo taktiko uravnati po tem, kakor se bo nasproti njim vedla vlada. Zdaj poročajo nekateri listi, da ostane državni zbor do meseca avgusta skupaj, ter da bodo deželni zbori sklicani šele meseca septembra. Prvo branje državnega proračuna pride na vrsto v torkovi seji.

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice je poslanec Bianchini stavil predlog, da se otvori debata o odgovoru ministerskega predsednika na njegovo interpelacijo glede tajne klavzule, nahajajoče se v pogodbi med Avstrijo in Italijo, vsled katere bi se bila Avstrija obvezala podpirati v našem Primorju in v Dalmaciji italijanski živelj na škodo slovanskemu prebivalstvu teh pokrajin.

Ministerski predsednik — rekel je govornik — je izjavil, da je trditev o tajni klavzuli bajka. Čeravno je ta izjava v oostrem nasprotju z gotovimi, naravnost neverjetnimi političnimi dogodki, ki se že več let vrstijo in ki podpirajo italijanske aspiracije na jugu naše monarhije, jemljemo jo vsejedno na znanje.

Uverjeni smo pa, da bi razprava o tem predmetu ne bila odveč posebno z ozirom na irredentistične pojave in Rimu in z ozirom na razpravo, ki se je te dni vršila v italijanski zbornici povodom razpusta irredentističnega društva v Zadru „Unione Zaratina“.

Ako je avstrijska vlada razpustila društvo „Unione Zaratina“, ker je isto v svojih prostorih okitilo sliko italijanskega kralja z grbi Trsta, Istre in Dalmacije, in ako se je vsled tega razpusta razvila v italijanski zbornici skandalozna raz-

prava, pomenja to več, nego impertinentno umešavanje v naše notranje stvari.

Ako se v taki razpravi insultirajo avstrijske oblasti in Hrvat, ne da bi zastopniki italijanske vlade protestirali, ako se nadalje v taki razpravi — tudi brez protesta italijanske vlade in ob odobravanju vsega parlamenta — trdi, da mora Avstrija italijanskim bratom v Dalmaciji dopuščati, da se smejo svobodno spominjati svoje italijanske domovine in svojega italijanskega kralja, je to mnogo več, nego nesramno izzivanje; to je javno hujskanje na izdajstvo.

Govornik se je na to pozival na predvčerajšnjo izjavo italijanskega podtajnika za vnanje stvari, Baccelli-ja, ki je trdil, da je trozvezna pogodba tajna; govornik je zahteval, da se tudi v avstrijskem parlamentu enkrat odkrito govori o tej zadevi. Zahteval je, da se odpre razprava o ministrovem odgovoru tudi radi tega, ker je minister protestiral proti trditvi, da je vladna politika v Primorju naperjena proti Hrvatom in Slovincem.

Naša dolžnost je — dejal je govornik — prepričati ministerskega predsednika o nasprotnem, ker vidi se, da mu niso znani celi zvezki interpelacij, govorov in predlogov, ki jasno dokazujejo pristansko politiko vlade. Predlagal je na to, naj se odpre debata o ministrovem odgovoru. Predlog je bil odklonjen.

Posl. Spinčić na to: „Pa bomo stavili nujen predlog!“

Ministerski predsednik dr. Körber odgovarjal je na to na interpelacijo poslanca Vukovića glede macedonskega vprašanja. Izjavil je, da predlogi Avstrije in Rusije imajo namen storiti enkrat konec nezadovoljstvu kristijanskega prebivalstva na Balkanu. Vesile zahtevajo od Turčije odločno, da izpolni prevzete obveze in se ne bodo zadovoljevale samo z obljubami. One bodo dajale strogo nadzorovati izvrševanje reform. Kar se tiče varstva avstro-ogrskih gospodarskih interesov v turški državi, zatrjeval je minister, da so diplomatični in konzularni zastopniki dobili tozadevne instrukcije in ne dvomi, da se bodo po istih tudi ravnali.

Posl. Schönerer je interpeliral radi vesti, da se v kratkem imenujejo parlamentarni ministri. Zahteval je, naj ostane sedanje uradniško ministerstvo in naj iz njega izstopita poljski in češki ministri-rojak, ali, ako se to ne zgodi, naj se imenuje še nemški minister-rojak.

Na to se je nadaljevala razprava o zakonskem načrtu glede poljedeljskih in obrtnih zadrug, kateri načrt je bil vsprejet tudi v tretjem čitanju.

Koncem seje uložili so posl. Daszynski in tov. nujni predlog, zahtevajoč, naj domobranski minister takoj poda „verodostojno“ poročilo o razmerah vojaških čet v X. voju, kateremu poveljuje znani general Galgotzy.

V sredo je odgovoril ministerski predsednik na interpelacijo poslanca Breitherja in tovarišev v zadevi feldejcmajstra Galgotzya. Dr. Körber je rekel, da je bil molk feldejcmajstra Galgotzya na vse pritožbe in napade, ki so se vršili v poslanski zbornici proti njemu popolnoma opravičen in umesten, z ozirom na njegovo visoko dostojanstvo, katero zavzema v armadi. Istotako je zavračal dr. Körber napade na vojnega ministra, češ, da je bila njegova dolžnost zagovarjati podrejenega mu Galgotzya. Dr. Körber z domobranskim ministrom vred zavračal je in pobijal napade na Galgotzya, o katerih je rekel, da so deloma popolnoma izmišljeni, deloma pa popolnoma pretirani. Na to je zbornica razpravljala o nujnem predlogu poslanca Reichstädterja, glede

izgredov, ki so se dogodili v Moravski Ostrovici, o priliki neke sokolske slavnosti.

V četrtek se je bavila poslanska zbornica z nujnim predlogom poslanca Daszynskega, s katerim se pozivlja delzobranski ministar, naj preskrbi zbornici natančno in točno sporočila o razmerah obstoječih v desetem vojnem koru, katerega poveljnik je znani feldejcmajster Galgotzy. Daszynski je utemeljeval svoj predlog v jako dolgem govoru, v katerem je jako hudo prijemal bojno upravo in posebno pa Galgotzya. Napadal pa je ostro tudi vlado in naš parlament, o katerem je izrekel jako hudo obsodbo, češ, da je sedanji parlament v svoji sestavi pravo pravcato zbirališče plahih ljudi, in beb, zaradi česar ga je predsednik pozval k redu. Zbornica je nujnost tega predloga odklonila z veliko večino.

Tiskovni odsek.

Ker se je število tiskovnega odseka pomnožilo na 48 članov, se je ta odsek v sredo vnovič konstituiral. Za predsednika je bil izbran posl. Dzieduszycki, za podpredsednika pa dr. Kopp.

† Ladislav baron Rieger.

V torek popoldne okoli jedne ure in pol je v visoki starosti 85 let zatisnil svoje oči najboljši sin češkega naroda in najženjalnejši slovanski politik v Avstriji, Ladislav baron Rieger. Rieger se je rodil dne 18. decembra l. 1818 v Semilu. Po dokončanih pravnih študijah, je stopil dr. Rieger v državno službo ali prišel je hitro v konflikt s policijo, ki je s kruto nasilnostjo preganjala tedaj še jako mlado in skromno narodno gibanje, kateremu se je bil Rieger pridružil z mladeniškim entuzijazmom. Riegra so namreč zaprli, češ, da širi prepovedane spise, sicer je bil oproščen, a zapustiti je moral državno službo. Zdal pa se je Rieger popolnoma posvetil narodnemu delu, pri katerem je dosegel velikanske uspehe. Rieger bil je izvanredno talentiran in je bil ob enem tudi izvrsten govornik. Zaradi tega pridobil si je kmalu med svojimi rojaki slavno ime in velikanski upliv. Že l. 1848 užival je dr. Rieger poleg Palackega mej Čehi največje zaupanje. Tega leta prišel je tudi v državni zbor, kateremu je pripadal do leta 1890, dokler niso namreč zaradi znanih ponesrečenih punktaciji Staročehi podlegli Mladočehom in ni bil izvoljen v državni zbor več nobeden Staročeh. L. 1897 pa je bil pozvan dr. Rieger v gosposko zbornico in še isto leto bil je od cesarja odlikovan ter je postal baron. Kakor vsak človek, ne da se tajiti, da bi se tudi pokojni dr. Rieger ne bil zmotil v svojih političnih kombinacijah, ali danes je o njim vsakdo prepričan, da so ga vodili pri vsem njegovem delovanju in pri vseh njegovih političnih eksperimentih najplemenitejši, najrodoljubnejši in najnesebičnejši čuti. To so morali pripoznati celo njegovi največji politični nasprotniki. Dr. Rieger prestal je moral od svojih lastnih rojakov največjih žaljenj, a to mu ni niti za trenutek odvrgnilo najtoplejše ljubezni do svojega naroda, do svoje domovine, katero je strastno ljubil do zadnjega izdihljeja. Ako bi bil dr. Rieger sebičen, postal bi lahko jako imovit človek, kajti take može, kakor je bil dr. Rieger, znajo razni vladni zistemi bogato nagraditi, ako so jim le deloma poslušni. To pa dr. Rieger ni bil nikoli in bi v svojih zadnjih letih živel v največji bedi, da se ga ni ob njegovi 70. letnici hvaležno spominjal češki narod ter mu takrat poklonil znani narodni dar ter mu tako olajšal zadnja leta njegovega življenja. Pogreb se vrši danes. Vsi slovanski klubi drž. zbora so

poslali sožalne brzojavke. Tudi cesar je poslal brzojavko. Udeležiti se pogreba 36 Mladočeških poslancev, ki mu položijo na krsto venec z napisom: „Velikemu Čehu“, in deputacije slovanskih klubov. Vlado zastopa minister Rozek.

Dogodki na Balkanu.

Italija hoče po vsi sili ustanoviti v Ueskübu svoj konzulat in je že večkrat zahtevala od Turčije, da ji da v to svoje privoljenje. Iz Prizrena poročajo, da odsvetuje tamošnji katoliški škof Praksa katoliškemu prebivalstvu, naj ne vstopi v turško orožniško službo. Temu škofovemu postopanju se nekateri jako čudijo, ker je škof udan Avstriji, naureč oni državi, ki predlaga v svojih reformah Turčiji, da preosnuje orožništvo v evropskih pokrajinah tako, da bodo prišli med orožnike tudi kristjani. V soboto ubil je pri belem dnevu v Guljanah sin tamošnjega sodnika svojega hlapca samo zato, ker se je slučajno zasmel, ko je šel mimo odprte turške cerkve. Morilec se ni nič zgodilo. Iz Sotije se poroča, da je bolgarski vojni minister poklical k sebi vse poveljnike vojaških divizij. Zatrjuje se namreč, da je bolgarska vlada popolnoma predrugačila svoj mobilizacijski načrt, katerega je svoječasno odobrila Rusija. „Večernja Pošta“ priobčuje neko pismo, katero je došlo s Perinskega pogorja. V tem pismu je rečeno, da s 15. marcem začne v Macedoniji splošni ustanek. Zatrjuje se tudi, da razpolgajo ustaši čez več topov, in da imajo tudi mnogo mitraljev, katere so vtihotapili iz Grške. Tudi se zatrjuje, da je nastalo nesoglasje med bolgarskimi ministri, zaradi čudnega postopanja Rusije nasproti Bolgariji.

Blizo vasi Vladimirovo je prišlo te dni do spopada med ustaši in med turškimi vojaki. Turki so morali bežati in je bilo tudi ubitih več vojakov.

Turške vojne čete prišle so že do bolgarske meje in so se tam vže utaborile. Tudi bolgarske vojne čete so že pripravljene na boj in bati se je, da pride skoro gotovo do spopada. Avstrijski poslanik v Carigradu je zahteval od Sultana, da podeli bivšemu avstrijskemu konzulu Zambauerju exequatur, da nastopi kot konzul v Mitrovici.

Generalni nadzornik Hilni paša dobil je iz Carigrada ukaz, da se imajo smatrati za izdajalce vsi člani macedonskih odborov, ter da se jih mora ustreliti, koj ko pridejo v roke turški oblasti.

Turška vlada je jako vznemirjena zaradi velikega števila ustaških čet, ki so se prikazale zadnje dni v Macedoniji. Obrnila se je zaradi tega do avstrijskega in ruskega poslanništva z vprašanjem, kaj naj bi počela. Ruski in avstrijski poslanik nasvetovala sta Turčiji, naj zistematično zasleduje ustaše ter uničuje ustaške čete, ne da bi poklicala pod orožje večjega števila vojakov, ob enem sta ji tudi svetovali, naj razoroži Albance. Turčija pa je s takim odgovorom jako nezadovoljna.

Avstro-ruski načrti glede Balkana.

Petrogradski dopisnik lista „l'Eclair“ poroča temu listu sledeče o načrtih Avstrije in Rusije na Balkanu. Avstrija se tajno pripravlja, da ob ugodni priliki zasede zapadno Macedonijo in Albanijo, dočim bi se Rusija s pomočjo Bolgarije polastila vzhodnega dela Macedonije.

Tak načrt, da je obstojal že predno je nastala vojska med Grško in Turčijo. Dopisnik zgoraj omenjenega lista trdi, da je to izvedel od avstrijskih in ruskih diplomatskih krogov. Omenjeni dopisnik tudi pravi, da je znal avstrijski poslanik Calice v Carigradu vse to spretno prikriti in se

Bulček: (se dere na vse grlo.) Ojoj, prejoj! — Mati, mati!

Ksantipa (pride jezna od mize, kjer je pripravljala posodo za kosilo. V rokah ima kuhalnico; lasje so jej razmršeni.) Ti grbun grbunasti! — Kaj ti hoče otrok; da ga vže zopet pretepaš? — Ti si pravi oče, da, pravi oče! Konjederec pač ni padar. Na jenaš, dokler mi otroka ne ugonobiš. Ti cepec stari, drenova bunka, otepač vseh otepačev! Ali si zato oče, da otroke miatiš in mi-kastiš, kakor abderitske osle! Sram te bodi, fej, sram, sram!!

Sokrat: (Mirno.) Jaz hočem, da bi moj sin vedel, kje se ga glava drži.

Ksantipa: (Še vedno jezno.) To vže ve sani, ni mu treba tvoje fiziolo-lolovije, veš! Če si ti malo tako (pokaže z roko.), meniš, da mora biti tudi sin? Če je oče osel, meniš, da mora biti sin dvakrat osel? Bradač razmršeni in razkudlani. Negodé, neobič, rokomavh jezični! Meni znaš očitati, da klepetam, meni! A sam sebe poglej, sam sebe!

Noč in dan čenčáš, z jezikom migaš in otrobi vežeš. Pametne ni še bilo od tebe. Same nestanosti, bedarije, abotnosti...

Sokrat: No, še kaj? — Ne bo-li konca? — Žal, da pisati ne znam, sicer bi te krasne litanije raznih priimkov lahko izročil nesmrtnosti.

Ksantipa: Boš ti pokveka čeval o nesmrtnosti! — Ti skrinja vseh nestanostij, prorok nepokore, oče praznega kva-enja, bog vseh polegrinov, zagovornih vseh negotetov!

Sokrat: Usmili, usmili se nas! — Tolikrat sem dejal, da ima vsak svoj dar od bogov. Moški daljšo pamet, krajši jezik; ženske pa krajšo pamet, daljši jezik. Tako je in mora biti, ne da, Tipka? Ksantipa: (Razjarjena.) Ti zbloda zblोजना, ti grdun, meh kovaški, spak, lesena coklja, vedomec...

Sokrat: (smeje.) Zdelo se mi je, da niso litanije še pri koncu. Ej, blagor mi, da imam tako zgovorno lepšo polovičico! — Čuj, Tipka, da ti povem moško besedo. — Želeti bi bilo, da bi začela ti

litanije skladati raznim bogovom v čast. S tem bi zelo povzdignila grško bogočastje. Uprav škoda je, da se tvoja nedosegljiva nadarjenost krha in obrablja ob neobčutni koži tako trdega in grdega starca, kakor sem jaz. Ves grški narod bi te...

Ksantipa: (proti Sokratu s kuhalnico. Bulček vporabi trenutek in se zmuzne skozi vrata na ulico, kjer prične veselo žvižgati.) Glej tu, ako mi ne držiš jezik za zobmi! Da bi ti ga odgriz-Cerber!

Sokrat: Ej, Tipka, Tipka, to imenuješ ti zakonsko ljubezen! — Sicer mi pa prav prisrčno voščič k godu, ki ga praznujem danes.

Ksantipa: Za otroka skrbi, za otroka, da ga naučiš človeške pameti; ne pa očitaš meni vse mogoče napake. — Pomisli, da boš kmalu klican pred Radamanta. Grd si vže, kakor strina Meduza, grbast, nadušljiv kot neometen dimnik. Slišiš le na pol, vidiš niti tretjine ne, pamet ti je pa vže zlezla štiri palce

pod peto. Pokori se, pokori in varčuj, da te ne bo moral boter Karon na „vero in upanje“ ali celo na občinske stroške prepeljati na oni svet.

Sokrat: Veš kaj, Tipka! — Tako na suhem nisem še bil in ne bom, da ne bi mogel plačati Karonu Pipe tobaka. Sicer mi je pa Karon deveta briga, pridem vže brez njegovega korita na oni svet. — Tebi pa povem to: ako se mi za časa ne predrugačiš, podšuntam Karonu in mu porečem: Ti, boter, prijatelj sva, odkar solnce gledava in ono nas. Kadar se pa moje babišče, veš ono vreteno klepetavo, z gorenjega sveta doli k tebi priguza, da bi jo prepeljal, ne ubogaj vraga. Po blatu naj caplja sama do Radamanta. — Sedaj pa mir besedij! Idi pripravljat kosilo, ker Pindar in Kleon bodeta kmalu tukaj.

Ksantipa: (hoče še nekaj povedati, da bi si ohladila jezico; a v tem začujejo se zunaj koraki in Ksantipa se umakne k ognjišču.)

(Dalje pride.)

je kazal Turčiji vedno jako naklonjen, dočim so drugi avstrijski konzularni uradniki vedno pospeševali odpor balkanskih narodov proti Turčiji. Konečno pravi dopisnik, da so vesti o mobilizaciji ruskih vojnih čet v Odesi in v Kijevu popolnoma resnične!

Domače in razne novice.

Imenovanja in premeščenja. — Sodni pristav v Buzetu Karol Bisiach je premeščen iz Buzeta v okrožje tržaškega deželnega sodišča. Za sodne pristave so imenovani sodni avskultanti in sicer: Omerat Luis za Buzet, dr. Guido Bencić za tržaško deželno sodno okrožje, Ludovik vit. Schrotl za Pulj in Nikolaj Dominiko za Vodnjan.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnništvo „Gorice“. G. S. Gregorič 20 K. Hvala!

Dr. Rojce pred porotniki. — Pod tem naslovom je zadnja „Soča“ zopet priobčila daljšo notico, s katero hoče na nji lasten način svoje čitatelje slepiti ter odvrti od dr. Tume škandal, katerega je povzročil s tem, da je onemogočil čisto slovensko porotno klop v svoji pravdi proti dr. Rojcu. Ne zaradi „Soče“, marveč zaradi njenih čitateljev, katere „Soča“ dvakrat na teden tako nesramno farba, bodi tu še jedenkrat povedano, da je pri prvi obravnavi dr. Rojčev zagovornik dr. Zucco dr. Tumu predlagal, naj se sestavi čisto slovenska porotna klop, ter da je dr. Tuma ta predlog odklonil z izgovorom, da neče, da bi sodili ljudje, ki znajo komaj pisati in brati. S tem je dr. Tuma onemogočil čisto slovensko porotno klop ter zakrivil škandal, katerega bi njegovo glasilo „Soča“ tako rada podtaknila dr. Rojcu. To je neizpodbitno dejstvo, katero smo v svojem listu že trikrat pribili, in katerega se „Soča“ vedno ogiblje, kakor mačka vroče kaše, hoteč s prediznim zavijanjem oprati svojega ljubljence dr. Tuma. S tem mislimo, da je ta zadeva končno dognana. „Soča“ obeta, da pride na dan še z drugimi lopovščinami. Mi „Soči“ to prav radi verjamemo, ker je itak vsakemu, kdor „Sočo“ pazljivo čita, znano, da ne polni svojih predalov z drugim, nego izključna le z lopovščinami.

Politični obhod bohinske železnice. — Politični obhod na projektirani črti bohinske železnice med Prvačino in Trstom, pričel se je vršiti dne 4. t. m. in sicer se je zbrala v ta namen komisija najprej v Prvačini in se od tam pomika proti Trstu ali prav za prav proti Opčinam, kajti od kolodvora državne železnice pri sv. Andreju v Trstu pa do Opčin se je izvršil politični obhod že lansko leto. — Pri ti priliki opozarjamo vnovič prizadete zastopnike občin, cestnih odborov in drugih moralnih korporacij, kakor tudi zasebnike, čez katerih zemljišča, ceste, steze, poti, potoke, potočke in vodotoke bo šla železnica, naj se pri obhodu oglasijo na licu mesta in naj zahtevajo, da se jim to obrani, oziroma naj se izrečejo, kako hočejo, da se jim nadomestijo poti, prehodi, ceste, mostovi itd., ki se jim vzamejo ali omejijo radi železnice. Kdor se ne ogasi in ne bo trdil in zahteval svojih pravic, jih lahko zgubi. Pri tem pa ne zadostuje, da kdo samo v veter govori, ampak mora biti zraven tudi pri obhodu, ko se zapisnik piše in mora gledati, da pride njegova zahteva v zapisnik, katerega tudi podpiše.

Kmetijski shodi. — Kakor do sedaj imel bode tudi v prihodnje potovalni učitelj za kmetijstvo gosp. Anton Štrekelj ob nedeljah kmetijske shode in sicer v mesecu marcu v naslednjih občinah: 8. v Šmarjah, 15. v Medani, 19. v Kanalu, 22. v Dornbergu in 29. v Štjaku. Razum nedeljskih shodov prirejati bodo tudi „kmetijske večere“, kjer bode razlagal tudi manjšemu številu kmetovalcev kmetijske nauke ter jim pojašnjeval različna gospodarska vprašanja. Ker ima potovalni učitelj prevelik delokrog in ne more radi tega v vsako vas ob nedeljah, zato bodo ti kmetijski večeri gotovo vstrelali mnogim krajem. Ti večeri bodo tudi nekaka popolnitev nedeljskih shodov, ker se bode razpravljalo na njih še bolj o domačih razmerah nego na drugih. Prvi tak večer bil je na Gradišču in obnesel se je veličastno. Prihodnji bode v soboto ob 7. zvečer na Brjah pri Rihenbergu. Kmetovalce, ki bi radi imeli v svoji občini kmetijski večer vabimo, naj se obrnejo do gospoda potovalnega učitelja.

Za učiteljico v Sovodnje je prišla gospodična Ljudmila Strosar, namesto obolele gospodične Jug.

Koncert ruskega pevskega zbora Nadežde Slavjanske je preteklo sredo privabil zopet ogromno množino čilid-

nega občinstva v Dreherjevo dvorano, akoravno je preteklo od njegovega zadnjega nastopa primeroma malo časa in akoravno spored ni obetal kaj bistveno novega. Razen Goričanov, Slovencev in Nemcev, bilo je videti tudi precej gospe od dežele Spored je obsegal ruske narodne pesmi (večinoma posvetne, zadnje tri nabožne), potem pa glasbene točke, izvedene na „balalajkah“, nekih staroruskih, našim tamburicam podobnih godalih. Pevski del je ugajal izbornu. Voditeljica Nadežda je stala v krasni opravi liki boginja v ospredju sredi odra; pevci v pestrih svilenih kostumih, sestavljeni iz oseb vseh starosti od 12letnega otroka do sivvega starca, stali so, amfiteatralično po velikosti razvrščeni okoli nje, in gledali nepremično na njeno takt mahajočo roko. Petje bilo je res divno; čisto, precizno, gladko, in kake spremembe v moč, kak čaroben pianissimo! Kakor bi organist spremenil registre, je naenkrat se čulo petje kakor iz daljave, ali pa je dobilo naenkrat drugo barvo, ker so se povzdignili nad druge zdaj otroški in ženski glasovi, zdaj spet tenorji, zdaj spet nezasišano nizki basi. To je bil res redek užitek. Drugi del sporeda, izveden v priprostitih čeprav originalnih kostumih, ni nas mogel posebno ogreti. Sviranje na „balalajkah“ se v ničem ne razlikuje od naših jugoslovanskih tamburic, in izvajanje modernih točk, n. pr. nekega dunajskega valčka, se je nam zdelo kakor profanacija godal, ki zaslužijo našo pozornost edino le kot pristno slovanska starina, godal, na katerih so pač menda stari ruski balalajkaši kaj drugega svirali nego nemške Walzerje. Konečno sta neki mladenč in neki otrok nekoliko pocepotala z nogami, kar je imelo predstavljati ruski narodni ples, kar pa se nam ni zdelo posebno imenitno. Še nekoliko petja namesto teh balalajk bi nam pač veliko bolj ugajalo.

Po drugi točki petja je odbornik goriskega „kruška“ podaril gospe Nadeždi med živahnim ploskom in med živjo-klici navzočih Slovencev krasen šopek, aranžiran kot s svetjem okrašeno pihalo. V zahvalo je zbor zapel naš „Najprej“ z ruski besedami, škoda da v tako hitrem tempu, kakor ga niti koračnica brez zgube na efektu ne utrpi. Ali je gospa Nadežda bila o tem daru prijetno presenečena, ali se je čutila nekoliko osramočeno, ko — vabeč k svojemu koncertu z edino nemškimi plakati — se niti ni zmenila za Slovence v Gorici, kdo ve?

Opera „Otello“, krasno delo velikega italijanskega skladatelja Verdija, predstavlja se zdaj v goriskem gledišču.

Društvo „Rudečega križa“ ima jutri svoj občni zbor v mestni dvorani. Začetek ob 11. uri predpoludne.

Goriški mestni svet. — Goriški mestni svet je imel včeraj svojo sejo, pri kateri je župan naznanil zbornim starešinom, da so dali ostavke starašine dr. Cescutti dr. Bramo dr. Ballaben in dr. Graziadio Luzzatto. V ti seji je stavil dr. Faidutti predlog, naj bi se odposlalo čestitka sv. Očetu papežu Leonu XIII. k njegovemu jubileju. Ta predlog je podpiral še samo jeden starašina, zaradi tega je pa tudi predlog padel sam ob sebi. Sicer pa se temu nikdo ne čudi kdor ve, da imajo v goriskem mestnem zastopu glavno besedo židje in drugi od njih odvisni življi.

V 48 urah zgubili očeta in mater. — V četrtek popoldne pokopali so Lucijo Glešič, ženo delavca Glešiča, stanujočega v ulici Garzarolli pri sv. Roku. Zapustila je šest nedoraslih otrok. V petek predpoludne pa je zadela kap očeta Antona Glešiča na ulici, ko se šel po vodo. Pripeljali so ga domov, ali ob jedni uri in pol popoldne bil je že mrtev.

Škof z bakrenimi obroči ukradli sta pri vodnjaku na Kornju neka zloglasna Agler Francička in njena tovariša Merlak Katerina.

Zaprlji so 24-letno Marijo Rutar, delavko v predilnici v Stračicah, ker je na sumu, da je zadušila svoje novorojeno dete. Dete je bilo že pokopano in so ga te dni zopet izkopali ter zdravniško preiskali.

Izpred sodišča. — V torek se je vršila pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem obravnava proti onemu Janezu Jugu iz Doblarja, po domače Plaznerjev, ki je prejšnji mesec, kakor smo svoječasnno poročali, prišel v hišo posestnika Golje, ter tam napadel in težko raznil Andreja Goljo. Jug se je sicer izgovarjal, da je bil takrat, ko je napadel in ranil Goljo popolnoma pijan, kar pa mu ni nič pomagalo, ker so pričale drugače. Obsojen je bil na osem mesecev težke ječe z jednim postom na mesec.

Izginil je pred par dnevi neki Vid Barazzeti, vrvar. Delal je v tovarni za

izdelovanje vrvi blizu Soče. Med njim in gospodarjem so nastale navskrižnosti, ki so Barazzetijako razburile. Neki večer prišel je ves pobit domov, se poslovil od žene in otrok in od takrat ga niso več videli. Bojé se, da si je storil kaj hudega.

Smrt cigana v kaznilnici v Gradišču. — Oni cigan Gašpar Held, ki je bil obsojen zaradi roparskega umora na vislice, a ga je cesar pomilostil in je bil potem obsojen na dosmrtno ječo, umrl je v Gradišču v sredo po noči. Cigan Gašpar Held je hotel namreč 7. novembra l. l. pobegniti iz kaznilnice in je v ta namen skočil z nekoga visokega zidu. Pri tej priliki pa si je zlomil nogo in se sploh hudo poškodoval. Sicer pa je bolehal močno tudi na prsih. Vse to je torej pospešilo njegovo smrt in pogrešal je torej le osem mesecev cigansko prostost, kajti le toliko časa se je nahajal v kaznilnici.

V Orehovljah je pret. soboto popoldne zgorel Štef. Severju hlev. Vzrok ognja ni znan. Poslopje bilo je zavarovano.

Surovost. — Iz Vogrskega se nam poroča zopet lep sad naprednih časopisov. Dva se ne zrela Bukovska mladeniča sta pred 14 dnevi porezala lepo število cepljenih trt v vinogradu Miha Žizmonda iz Vogrskega ter s tem napravila približno 800 kron škoda. Ljudstvo je bilo osupljeno nad toliko predrznostjo! Orožniki so kmalu našli krivce, kateri se že v rokah pravice!

„Okrajna posojilnica v Kanalu“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bo svoj redni občni zbor v Kanalu dne 25. marca t. l. ob 3. urah popoldne v občinski dvorani. Dnevni red po pravih K obilni udeležbi vabi.

Odbor.

Predsedništvo sadj. in vinarskega društva v Kanalu razglašajo: Gospodje posestniki, ki želé dobiti ameriških kolči, naj pridejo sedaj po nje, ker je vreme ugodno.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo v Ljubljani razpisuje 20 premij po 10 ali po 20 glđ. za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1901 ali 1902 izvršeno ter mora pogozditev obsežati najmanj 0.56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme dajava med sadikami več kot 1.50 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri društvu vložiti, ter v isti navestih politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bode v jeseni 1904 leta, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

Slavnosti v Rimu. — V baziliki sv. Petra se je zbralo v torek zjutraj do 60.000 vernikov najrazličnejših narodnosti. Ob pol 11. uri so morali radi prenapolnjenja zapreti baziliko, ki je bila kar najbolj okrašena in slavnostno razsvetljena. Ob četrta na 12. uro so prinesli sv. Očeta v kapelo della pietá; spremeljali so ga dvorni dostojanstveniki, 50 kardinalov ter 50 škofov in nadškofov ga je pričakovalo. Množica je ob Leonovem dohodu navdušeno pozdravljala jubilanta, ki je na potu do prestola neprestano blagoslavljal zbrane vernike. Mej slovesno sveto mašo, ki jo je služil kardinal Langenieux, je zavzel sv. Oče prostor na prestolu, okolu njega so bili razpostavljeni kardinali in škofje. Po sveti maši se je dvignil jubilent in z razločnim glasom intoniral „Te Deum“, ki ga je pela vsa cerkev, ob enem pa so se oglasili zvonovi vseh rimskih cerkv. Po odpeti zahvalnici so nesli sv. Očeta k oltarju della confessione, kjer je podelil apostolski blagoslov. Zatam se je zopet uredil sprevod in številna množica vernikov je zopet zaorila pozdrave Leonu, ki so doneli po baziliki, dokler izpred ni izginil vernikom izpred oči. — Deževno vreme ni nič motilo nepopisne radosti, ki se je brala vsakemu udeležniku z obraza.

„Slovanska zveza“ na Dunaju je v torek brzjavno čestitala sv. Očetu Leonu XIII povodom 25-letnice preslavne vladanja, izrazila svoja otroška čustva udanosti in spoštovanja z željo, da Bog vsemogočni še mnogo let ohrani katoliški cerkvi „luč z neba“.

Nevarno gibanje med poljskim kmetl. — Iz vzhodne Galicije poročajo, da

se je začelo tamošnje kmetско ljudstvo nekako čudno gibati. To gibanje je v stanu postati za tamošnje veleposestnike za tako imenovano žlahto, še osodopolnejše nego je bil predlanski štrajk, ko so delavci štrajkali le za časa žetve. Že do sedaj je, namreč iztopilo iz službe več hlapcev in tudi več delavcev odpovedalo delo, četudi so jim gospodarji hoteli povišati dnino.

Zdravstveno stanje sv. Očeta. — Zdravstveno stanje sv. Očeta se je, kakor poročajo iz Rima zdatno zboljšalo.

Protestantski župnik kaznovan zaradi obrekovanja. — Curiški protestantski župnik Tobler se je imel lansko leto v Hallu poročiti s hčerjo bogatega industrijalca Bergerja. Bil je že določen dan poroke, ko je župnik ravno pred poroko zapustil nevesto, kar pa je na njo tako vplivalo, da jo je še tisti dan zadela srčna kap in je tudi umrla.

Da bi župnik Tobler svoje postopanje nekoliko opravičil, priobčil je v nekem časniku izjavo, s katero je pokojnico žalil na časti. Zaradi tega je tožil Berger župnika in preiskava je dognala, da je bila pokojnica popolnoma nedolžna. Zaradi tega pa je obsodilo sodišče protestantskega župnika na tritedensko ječo.

Razpis.

Podpisani cestni odbor vabi gg. strokovnjake, ki bi blagovolili izdelati načrt in stroškovnik za cestno progogrgar - Bate - Banjšiše - Kal - Avče in do novega mosta čez potok Avšček, da dajo svojo ponudbo, s pogoji vred, popoblaščenca cestnega odbora, g. Val. Staniču, županu v Batah, oziroma podpisane, v teku enega meseca.

Cestni odbor v Kanalu,

3. marca 1093.

Načelnništvo.

Razpis natečaja!

Podbrdom pri Tolminu zidalo se bode novo poslopje za dvo-razredno ljudsko šolo.

Troški so proračunjeni na 20.000 K. Načrti in podrobni proračun stroškov so razpoloženi pri podpisane uradu ob uradnih urah do 16. marca t. l.

Ponudbe, katere naj se primerno naslovi in katerim naj se priloži varščino 5% (t. j. 1000 K) proračunjenega zneska, dopslje naj se podpisane uradu najkasneje do vštévši 16. marca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet

v Tolminu dne 24. februarja 1903.

Predsednik:

Prinzig s. r.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden
all
Velika noč,

splsal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, naj pridene še 20 vin. za pošto.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8 priporoča

priatna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cena zmerna. Restracija soštana.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Matevž Krajc

v Gorici, Novi most št. 10.

priporoča svojo

mizarsko delavnico
in
zalogo obkladkov.

Opravljen soba

se odda v najem pri sv. Roku,
ulica Canonica št. 4, II. nadstropje.

Naznanilo.

Moke Ebenfurthskega mlina gg. Schweller & C., c. i. kr. dvornih zalagateljev, dobivajo se na drobno in debelo po konkurenčnih cenah v zalogi

I. Švara & Comp. — Komen.

Edina tovarna plina Acetylen

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestništvu v Trstu dne 12. febr. 1903, št. 3462.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrše točno!

Prevezmata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in medenih (mésingastih) izdelkov, kakor **moderne sesalke** (pumpe), **škropilnice**, **žveplalnice** in sploh vsa druga hidravlična dela.

Priporočata se z odlič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi,
Gorica, Riva Castello št. 4.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

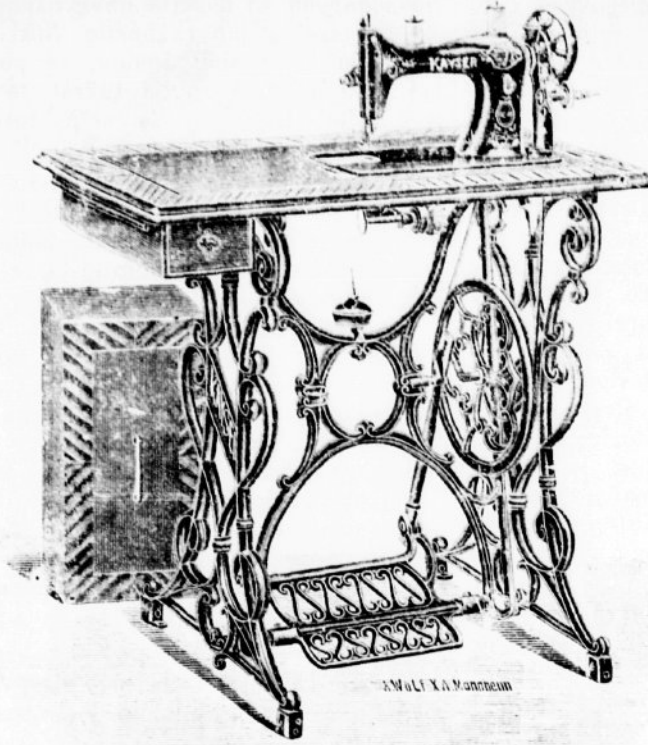
Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojej je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, reklamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“ in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slomorenice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Naznanilo.

Podpisani si usoja naznanjati slav. občinstvu, da dokler ni pripravljen fotogr. atelier v mestu, imam na svojem stanovanju delavnico in pomočnika, da bodem sam lahko popotoval po okolici, ter bodem sprejemal naročila, in jih izvrševal v kolikor mogoče najkrajšem času.

Torej se priporočam slav. občinstvu za naročila na vsa v fotogr. stroko spadajoča dela.

Priporočam tudi velike fotogr. (povečave) do naravne velikosti, eno barvene, in v naravnih barvah, kakor tudi na platno z olnatimi barvami.

Nadalje fotogr. na porcelanasto in stekleno posodo, in na porcelanaste plošče za nagrobne spominke itd. fotogr. na papir, platno, žido, les, na poduradne igle za ženske in moške, na zapestne gumbe itd. z zlatimi ali tudi z double okovi, ter majhne fotogr. v obliki pisemskih znamk, po vsaki fotografiji, tudi po stari.

Posebno pa priporočam krasno dovršene razglednice, najnovejše vrste, kakoršnih še do sedaj ni bilo po deželi, ter za manjše občine tudi samo 500 kom.

Vsako naročilo pismeno ali ustmeno izvršim takoj, ter pridem na dom brezplačno.

Dokler ne naznanim v časopisih mojega prihodnjega stanovanja in atelierja, naj se vsako naročilo in naslov glasi: Gorica, Št. Peterska ulica šte. 48.

Sè spoštovanjem se priporočam udani

Fran Weis, fotograf.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobi okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo sladne kave, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsečina 500 gramov

Kathreiner
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih.
Kathreinerjeve tovarne za
Monakovo.